

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Helcmanovce na roky 2022 -2028



Názov projektu: Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese
Gelnica

Kód projektu v ITMS2014+: NFP314011APG4

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Formulár č.Ú1 – Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Helcmanovce na roky 2022 - 2028
Územné vymedzenie :	Košický kraj, okres Gelnica, obec Helcmanovce, kód obce: 526541
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2022 - 2028
Verzia	2.0
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

OBSAH

Zoznam ilustrácií

ÚVOD	8
1 ANALITICKÁ ČASŤ	14
1.1 Analýza vnútorného prostredia	15
1.1.1 Charakteristika územia	15
1.1.1.1 História obce Helcmanovce	16
1.1.1.2 Kultúrno – historické pamiatky	18
1.1.2 Prírodné podmienky a životné prostredie	18
1.1.3 Obyvateľstvo a demografická situácia	24
1.1.4 Dopravná infraštruktúra	29
1.1.5 Technická infraštruktúra	31
1.1.6 Trh práce a sociálna situácia	33
1.1.7 Hospodárska základňa	35
1.1.8 Občianska vybavenosť	36
1.1.9 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor	38
1.1.10 Bývanie a bytový fond	38
1.1.11 Štruktúra samospráva a hospodárenie obce	39
1.1.12 Analýza silných stránok a slabých stránok územia	40
1.1.13 Ex-post hodnotenie obdobia 2015 – 2021.....	41
1.2 Analýza vonkajšieho prostredia	44
1.2.1 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia	44
1.2.2 Analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území	47
1.2.3 Analýza príležitostí a ohrození pre rast s rozvoj územia	50
1.2.4 Analýza väzieb územia obce Helcmanovce	52
1.3 Zhodnotenie súčasného stavu	54
1.3.1 SWOT analýza obce Helcmanovce	55
1.3.2 Analýza problémov, možných rizík, výziev	58
1.3.3 Prognóza budúceho vývoj identifikácia východísk	59
2 STRATEGICKÁ ČASŤ.....	61
2.1 Strategická vízia územia	61
2.2 Štruktúra priorít a opis stratégie	62

3 PROGRAMOVÁ ČASŤ	68
3.1 Merateľné ukazovatele	72
3.2 Opatrenia a aktivity	77
4 REALIZAČNÁ ČASŤ	95
4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie PHRSR	95
4.2 Postup realizácie PHRS	96
4.3 Spolupráca s partnermi	97
4.4 Monitorovanie a hodnotenie PHRSR	98
4.5 Komunikačný plán	99
4.6 Akčný plán obce Helcmanovce	101
5 FINANČNÁ ČASŤ.....	105
5.1 Finančný plán	107
ZÁVER	110
Zoznam použitej literatúry	
Prílohy	

ZOZNAM ILUSTRÁCIÍ

A, ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK

a pod.	a podobne
CR	cestovný ruch
č.	číslo
ČOV	čistička odpadových vôd
EOA	ekonomicky aktívna osoba
ESF	Európsky sociálny fond
EŠIF	Európske štrukturálne investičné fondy
EÚ	Európska únia
FO	Fyzická osoba
CHVÚ	Chránené vtáčie územie
IBV	individuálna bytová výstavba
IS	index stárnutia
IT	Informačné technológie
KO	Komunálny odpad
KSK	Košický samosprávny kraj
m	meter
m ²	meter štvorcový
MAS	miestná akčná skupina
m.n.m	metre nad morom
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MRK	marginalizovaná rómska komunita
MŠ	materská škola
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
n. o.	nezisková organizácia
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
Obyv.	obyvateľstvo
OcÚ	Obecný úrad
OcZ	Obecné zastupiteľstvo
o.z.	občianske združenie
PD SR	Partnerská dohoda Slovenskej republiky
PHRSR	program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
PO	právnická osoba
PP	peňažný príspevok
r.	rok
s.	strana
SEZO	združenie obcí (separovaný zber odpadu)
SNR	Slovenská národná rada
SODB	sčítanie osôb, domov a bytov
SPOD	sociálno právna ochrana detí
SR	Slovenská republika
s.r.o	spoločnosť s ručením obmedzeným
STEEP	analýza vonkajších faktorov
SWOT	analýza silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození
Tab.	tabuľka

ŠR	štátny rozpočet
t.j.	to je
tzv.	takzvané
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
ZŠ	Základná škola
VÚC	vyšší územný celok
VÚC KSK	Vyšší územný celok Košického samosprávneho kraja
VZN	všeobecne záväzné nariadenie
Zb.	zbierka
ZD	zberný dvor
ZMOHR	Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
Z. z.	zbierka zákonov

B, ZOZNAM TABULIEK

Tab. 1: Zoznam kvalitatívnych a kvantitatívnych dát	14
Tab. 2: Základné informácie o obci	15
Tab. 3: Zoznam pamiatkových objektov v Ústrednom zozname	18
Tab. 4: Charakteristika klimatických regiónov	20
Tab. 5: Informácie o rieke Hnilec	20
Tab. 6: Emisie	23
Tab. 7: Produkcia exhalátov v okrese Gelnica	23
Tab. 8: Veková štruktúra obyvateľov obce	25
Tab. 9: Vývoj prírastkov/úbytkov obyvateľov obce v období 2001 – 2020	25
Tab. 10: Národnostná štruktúra obyvateľov	27
Tab. 11: Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania	28
Tab. 12: Stupeň dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce	28
Tab. 13: Základné údaje o sieti cestných komunikácií	29
Tab. 14: Dostupnosť k najdôležitejším mestám z obce Helcmanovce	29
Tab. 15: Počet uchádzačov o zamestnanie v obce	34
Tab. 16: Nepoľnohospodárska pôda v obci Helcmanovce	35
Tab. 17: Poľnohospodárska pôda v obci Helcmanovce	35
Tab. 18: Občianska vybavenosť obce	36
Tab. 19: Stav bytového fondu obce Helcmanovce	38
Tab. 20: Prehľad Ex-post hodnotenia	41

Tab. 21: Zhrnutie faktorov a ich vplyv na rozvoj územia a PHRSR 2022 – 2021	46
Tab. 22: Ciele a priority pre jednotlivé rozvojové oblasti PHRSR	62
Tab. 23: Tabuľka strategických cieľov a opatrení	63
Tab. 24: Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblasti	69
Tab. 25: Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov	72

C, ZOZNAM GRAFOV

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov	24
Graf 2: Veková štruktúra obyvateľov	27
Graf 3: Počet uchádzačov o zamestnanie.....	34

D, ZOZNAM OBRÁZKOV

Obr. 1 Helcmanovce, hodnotenie finančného zdravia	40
---	----

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) je dôležitý dokument pre tvorbu stratégií súvisiacej s čerpaním Európskych štrukturálnych investičných fondov (EŠIF) a to využívaním Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (ďalej len EPFRV) prostredníctvom programu rozvoja vidieka SR 2021-2027 (ďalej len PRV) a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len EFRR) ako i ďalších nižšie uvedených programov. Spracovaný PHRSR obce Helcmanovce je základným dokumentom pre riadenie obce a je nástrojom formulovania a implementácie SMART, teda inteligentných/rozumných integrovaných rozvojových stratégií obce s využitím inovatívnych prístupov pre efektívnejšie zabezpečenie kvality života občanov.

Obsah PHRSR je legislatívne vymedzený Zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov v §8 nasledovne:

(1) Program rozvoja obce vytvorený v partnerstve

a) analytická časť - obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,

b) strategická časť - obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

c) programová časť - obsahuje zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,

d) realizačná časť - je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov,

e) finančná časť - obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.¹¹⁶

Programový dokument a jeho implementácia je výsledkom spolupráce najvýznamnejších miestnych aktérov s externými expertmi. Zo strany samosprávneho orgánu je ním obecné zastupiteľstvo s jeho poradnými orgánmi - odbornými komisiami, ako aj starosta a odborní

pracovníci obecného úradu. Zo strany súkromného sektora sú relevantnými partnermi miestne podnikateľské subjekty. Potenciálnym partnerom je verejnosť a miestne neziskové organizácie, občianske združenia. Podrobnejšie informácie o organizačnom a inštitucionálnom zabezpečení implementácie sú v kap. 4.1.

Stručný popis vzniku a chronológie prípravy PHRSR obce Helcmanovce 2022 – 2028

Potreba spracovania nového dokumentu PHRSR obce Helcmanovce na roky 2022 – 2028 súvisela s ukončením platnosti predchádzajúceho plánovacieho dokumentu, ale predovšetkým so začínajúcim sa novým programovacím obdobím a možnosťami uchádzať sa o finančné prostriedky z EŠIF (v rámci jednotlivých operačných programov), iných zdrojov EÚ, ŠR a pod. na zabezpečenie nevyhnutného a požadovaného rozvoja obce v prospech všetkých jej obyvateľov.

Ganttov diagram spracovania PHRSR													
Rok realizácie	2021												2022
Mesiac realizácie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
Úvod													
Analytická časť													
Strategická časť													
Programová časť													
Realizačná časť													
Finančná časť													
Záver													

Harmonogram spracovania PHRSR, je uvedený v Ganttovom diagrame spracovania PHRSR, ktorý bol predbežne navrhnutý na 8 mesiacov, ale spracoval sa za 5 mesiacov. Po odsúhlasení procesu prípravných prác a schválení vstupnej správy sa začalo so spracovaním analytickej časti, ktorá pozostávala predovšetkým zo zberu, triedenia, spracovania a vyhodnocovania dôležitých údajov a informácií o obci a jej súčasnej situácii v rôznych kľúčových oblastiach rozvoja (demografia, bývanie, zamestnanosť/nezamestnanosť, služby, vybavenosť obce, infraštruktúra a pod.). Zároveň sa spracovali a vyhodnotili informácie o rozvojových (investičných) projektoch realizovaných obcou v predchádzajúcom programovacom období 2015 – 2020. Po dokončení analytickej časti sa pristúpilo k spracovaniu strategickej, programovej, realizačnej a finančnej časti, ktoré si vyžadovali

aktívne zapájanie predstaviteľov obce a členov pracovných skupín zriadených za účelom prípravy PHRSR.

V rámci celého procesu prípravy a spracovania PHRSR boli používané rôzne metódy zapájania verejnosti, najmä prostredníctvom zverejňovania dôležitých informácií na informačných tabuliach a webovom sídle obce, organizovania verejných stretnutí s miestnymi obyvateľmi a uskutočnenia (a následného vyhodnotenia a zapracovania výsledkov) dotazníkového prieskumu.

Spracovaný dokument bol v záverečnej fáze verejne pripomienkovaný, prerokovaný a nakoniec schválený obecným zastupiteľstvom.

Dokument bol vypracovaný v súlade s novou metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja.

Väzby na nadradené programové a strategické dokumenty

Pri spracovaní PHRSR obce Helcmanovce sa prihliadalo na to, aby ciele a opatrenia stanovené v dokumente boli v súlade s nadradenými programovými dokumentmi regionálneho rozvoja – predovšetkým s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK. Strategický dokument miestnej úrovne by ďalej mal nadväzovať na stratégie a koncepcie celoštátnej úrovne, rámcové dokumenty pre čerpanie fondov EÚ, ako aj stratégie EÚ a medzinárodné dohody.



Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:
Miestnej úrovni:

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Program odpadového hospodárstva,

- **Viacročný rozpočet**

Regionálna úroveň:

- PHRSR Košického samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022
- Program obnovy krajiny Košického kraja
- Koncepcia rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji
- Stratégia CLLD územia MAS HNILEC

Národnej úrovni:

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017)
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Koncepcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)

- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok
- Stratégia pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030

Nadnárodnej úrovni:

K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:

- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM (2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM (2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)

- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

1 ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť PHRSR obce Helcmanovce na roky 2022 – 2028 pozostáva zo situačnej analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia. Pozornosť je venovaná i analýze externého prostredia, s cieľom identifikovať aktivity v regióne ako i ďalšie možnosti spolupráce s okolitými obcami.

Pre spracovanie analytickej časti boli okrem informačných zdrojov uvedených v prílohách použité súbory dát, ktoré poskytla obec a dáta zverejňované Štatistickým úradom SR. Ďalšie informácie boli získané priamymi prieskumami v teréne, miestnym zisťovaním, diskusiami s predstaviteľmi obce. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne.

Tab. 1. Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
	Obecný úrad Helcmanovce	www.helcmanovce.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obecný úrad Helcmanovce	www.helcmanovce.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
Zdravotníctvo		
Sociálna starostlivosť	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
Ekonomická situácia	Obecný úrad Helcmanovce	www.helcmanovce.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Železničná spoločnosť Slovensko a. S.	www.slovakrail.sk
Technická infraštruktúra a vybavenosť	Ministerstvo životného prostredia SR	www.minzp.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Obecný úrad Helcmanovce	www.helcmanovce.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

1.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

1.1.1 Charakteristika územia

Katastrálne územie obce Helcmanovce sa nachádza v severovýchodnej časti Slovenského rudohoria v Hnileckej doline. Rozloha obce je 1 285 ha. Nadmorská výška v jej strede je 425 m n. m., okolité hrebene horského celku Volovské vrchy dosahujú na severe výšku od 650 do 1082 m n. m. na kóte Ostrý vrch v severovýchodnej časti katastra. Zastavané územie obce Helcmanovce sa rozprestiera vo východnej časti Hnileckého podolia po ľavom brehu toku Hnilca, pričom využité na zástavbu sú najmä menej exponované svahy a alúvium vodného toku. Po ľavom brehu toku Hnilca je umiestnená aj železničná trať Margecany – Červená Skala – Zvolen a cesta II/546 Prešov – Helcmanovce – Hnilčík.

Z hľadiska územnosprávneho členenia patrí obec na úrovni:

- NUTS1: Slovensko [SK0],
- NUTS2: Východné Slovensko [SK04],
- NUTS3: Košický kraj [SK042],
- LAU1: okres Gelnica [SK0421],
- LAU2: obec Helcmanovce [SK0421526541].

Susedí s katastrami obcí Mníšek nad Hnilcom, Prakovce a Slovinky.

Tab. 2: Základné informácie o obci

Názov Obce:	Helcmanovce
Nemecký názov obce:	Villa HENCHMANI, HENCZMANOVCE, HELCZMANOVCE
Prvá písomná zmienka:	1297
Kraj:	Košický
Región:	Dolný Spiš
Okres:	Gelnica
Štatút obce:	obec
Kód Obce:	526541
IČO:	00329100
DIČ:	2021259372
PSČ:	055 63
Telefónne smerové číslo:	053
GPS súradnice:	48°49'45"S 20°52'08"V
Nadmorská Výška obce:	425 m.n.m.
Celková výmera obce:	1 285 ha
Počet obyvateľov (01.01.2020):	1414
Hustota obyvateľstva na km ² :	110,04

Zdroj: Štatistický úrad SR

1.1.1.1 Historický vývoj obce Helcmanovce

„Dátum vzniku obce nie je možné presne určiť. Údolie rieky Hnilec a široká kotlina s bohatými lesmi, poskytli veľmi vhodné podmienky na osídlenie už v dávnych dobách.

Obec vznikla na území doloženom roku 1297 (nazývaná ako Cuncz). Z poverenia spišského kastelána Tomáša ju roku 1326 založil dedičný richtár Kuncman zo Slavkova a bola pomenovaná Kunchfalva. Patrila Spišskému hradnému panstvu. V neskorších rokoch sa Helcmanovce stávajú poddanskou obcou Gelnice, o čom svedčí listina z roku 1368. V ďalších storočiach sa obec úspešne rozvíjala, narastal jej počet obyvateľov a postupne sa menili aj názvy obce. V písomných zmienkach sa uvádza pod názvami Villa Henchmani (1374), Henczmanovce (1598), Helczmanowce (1773) a i. Z dokumentu „*Pro Memoriae*“, ktorého autorom je miestny gréckokatolícky farár Dionýz Kovalický (1887) sa dozvedáme, že v 15. storočí nemeckí evanjelici postavili na mieste dnešného chrámu sv. Michala maličkú gotickú kaplnku, terajšie sanktuárium. Táto kaplnka bola majetkom evanjelickej cirkevnej obce až do 17. storočia. Po Zápoľských sa priebehu rokov 1531 – 1636 stávajú zemepánmi obce Thurzovci a po nich rod Čákiovcov. V 16. st., počas valašskej kolonizácie, prichádza do blízkeho okolia obce **rusínske** etnikum. V roku 1565 obec počítala 16 usadlostí. Na konci storočia tu už bolo 30 domov. K úpadku obce dochádza v 17. st. V roku 1605 obec vyhorela. V rokoch **1662 – 1664 zúrila v obci a okolí mor**, ktorý zdecimoval pôvodné obyvateľstvo. Ich miesta začali nahrádzať rusínski obyvatelia. V **roku 1739** zasiahol Hnileckú dolinu **opäť mor**. Najmä susednú obec Mníšek nad Hnilcom, kde zomrelo až 927 ľudí. Podľa týchto záznamov v Helcmanovciach zomrelo 304 obyvateľov. K rozvoju obce došlo v 18. storočí, s čím súvisí zvýšená ťažba medených a železných rúd. Otvárajú sa nové banské prevádzky. V roku 1787 tu už bolo 161 domov a 1146 obyvateľov. Rusínske obyvateľstvo, ktoré sa celej generácii zaoberalo pastierstvom a roľníctvom, začína pracovať v baniach.

V 18. st. sú obecné dokumenty opatrené obecnou pečaťou, na ktorej sú zobrazené skrížené banícke kladivká, písmená D a H (zrejme Dorf Helcmanowce) a letopočet 1701. Pečať sa požívala až do roku 1865.

Na prelome 18. – 19. st., v čase napoleonských vojen, sa politická situácia odrazila aj na obyvateľoch Hnileckej doliny. Museli materiálne podporovať cisárske vojsko, ktoré sa prechodne zdržiavalo v Gelnici a jej okolí.

V priebehu 19. storočia sa obyvatelia obce živili prácou na svojich hospodárstvach, povozníctvom, ťažbou dreva v lesoch, v hutách na okolí, ale najmä v baniach. Najväčšia prevádzka bola v bani Matiaška, kde bola istý čas aj úpravňa rudy. Prechodné zlepšenie

postavenia obyvateľov narušila zákerná choroba - **cholera, ktorá v roku 1866 zasiahla aj Helcmanovce** a okolité obce.

V **auguste 1885** zažili Helcmanovce opäť ťažkú ranu osudu. **Obec takmer úplne vyhorela.** Požiar zničil nielen príbytky, ale aj miestny kostol a faru. Obyvatelia si postavili provizórne „kolibky“, alebo prebývali v lese. Neskôr začali s výstavbou domov murovaných zo skál. V roku 1899 vzniká jeden z najstarších spolkov na Slovensku pod názvom: „Banský robotnícky spolok podporovania vdov a sirôt sv. Jána Krstiteľa v Helcmanovciach“. Spolok od svojho založenia pôsobil pod kuratelou miestnej farnosti a takto je až doposiaľ. Jeho zameranie bolo a je predovšetkým sociálne a spoločenské. Členmi spolku boli aj obyvatelia okolitých obcí z Prakoviec, Mníška nad Hnilcom, Gelnice, Sloviniek, Kojšova a ďalších. Storočie technického pokroku sa prejavilo aj v našom regióne. V roku 1877 bola obec napojená na úzkokoľajnú železnicu Margecany – Mníšek nad Hnilcom. Na bani Matiaška bola v tomto období postavená lanovka, ktorá prepravovala rudu do Nižných Sloviniek. Z Matiašky na baňu Danieli bola daná do prevádzky pozemná banská trolejová trať a odtiaľ bola ruda prepravovaná lanovkou na Kliperk. Okolo roku 1936 bol tento dopravný systém zlikvidovaný.

Začiatky 20. stor. bola obec poznačené vojnou. Po období hospodárskej krízy sa postavenie obyvateľov prechodne zlepšilo výstavbou železničnej trate Margecany – Červená Skala. Ďalší sa zamestnali v okolitých baniach, v kameňolome miestneho podnikateľa Diakovského, v závode v Prakovciach a inde. V tomto období si niektorí občania otvorili živnosti. Mäsiarstvo a pohostinstvo - K. Haus, zmiešaný tovar - J. Ondík, krčmu - Horváth, obchod a výkup les-ných plodov - L. Grunberger a i.

Obdobie medzi svetovými vojnami sa nieslo v znamení významného rozvoja kultúry a školstva. V obci sa zachovávali folklórne tradície, rozvíjala sa osvetová činnosť. Založená bola Obecná knižnica, v roku 1920 vznikla dychová hudba a miestna mládež hrala pravidelne ochotnícke divadelné predstavenia.

Povojnové obdobie a 50.– 70. roky priniesli významné zmeny. Ešte v roku 1944 bola obec elektrifikovaná, zriadená pošta a ukončená výstavba novej školskej budovy, ktorú otvorili v roku 1950. Občania sa zamestnávali najmä v prakovskom závode, v baniach, na železnici, na stavbách a inde. V roku 1951 začalo v obci hospodáriť Jednotné roľnícke družstvo. Rozvíjala sa športová činnosť.

Obdobie 80. rokov až podnes je z historického pohľadu najmladším obdobím. Na jeho začiatku mala obec viac ako 2 tisíc obyvateľov a vyše 500 rodinných domov. Boli postavené

dve bytovky - tzv. učiteľská a družstevná. Ďalšie byty vznikli rekonštrukciou bývalej Materskej školy. Rozšírila sa obchodná sieť, v obci pribudli ubytovacie kapacity.

V akcii „Z“ bol postavený Dom služieb a kultúry s Obecným úradom. V roku 1997 schválilo obecné zastupiteľstvo obecné symboly – erb, pečať a zástavu obce, ktoré vyjadrujú našu úctu k stáročným tradíciám Helcmanoviec“.⁸⁵

Z administratívneho hľadiska patrila obec po roku 1881 pod Spišskú župu, pred rokom 1960 pod okres Gelnica, kraj Košice a po roku 1960 pod okres Spišská Nová Ves kraj Východoslovenský.

1.1.1.2 Kultúrno-historické pamiatky

Ako chránené kultúrne a historické pamiatky v obci Helcmanovce sú Pamiatkovým úradom SR evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) nasledovné pamiatkové objekty (PO):

Tab. 3: Zoznam pamiatkových objektov evidovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v obci Helcmanovce

č. ÚZPF	Adresa	Číslo orientačné	Názov NKP	Zaužívaný názov PO	Stavebno-technický stav	Vlastnícka forma	vznik
1591	Helcmanovce		Pomník	Pomník padlým v I. a II. Svetovej vojne	Dobrý	Samospráva miest a obcí	1946
646	Helcmanovce	92	Kaštieľ	Letné sídlo Csákyovcov	V obnove	Súkromné vlastníctvo	Konc. 19. st.
647	Helcmanovce	226	Kostol	Chrám sv. Michala Archanjela	Vyhovujúci	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií	1.pol. 16. st.

Zdroj: Pamiatkový úrad SR, 2021

Medzi ostatné legislatívne chránené územia v katastrálnom území obce Helcmanovce spadá chránené ložiskové územie (CHLÚ) na Cu rudy (evidenčné číslo 70/e). Predmetné CHLÚ je v správe ŠGÚDŠ Bratislava, ktoré eviduje Štátna banská správa – Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi.

1.1.2 Prírodné podmienky a životné prostredie

Geologická stavba územia

Geologické podložie katastrálneho územia obce Helcmanovce je podľa Atlasu krajiny SR (2002) tvorené slabo metamorfovanými sedimentmi alpínskeho vrásnenia starších prvohôr. Sú

tvorené predovšetkým kryštalicými bridlicami piesčitými fylitmi s vložkami kremencov, sericiticko-chloritickými fylitmi, porfyroidmi a tufitmi. Toto podložie je súčasťou geologického celku, zvaného gemerikum a jeho stavebnej jednotky gelnická séria. V alúviu vodného toku Hnilec sú usadené kvartérne sedimenty. Prevažujú nívne humózne hliny alebo hlinito-piesčité až štrkovito-piesčité hliny dolinných nív a piesky, piesčité štrky až piesky v terasách bez pokryvu. Okolie obce bolo významné výskytom rudných minerálov, ktorých je väčšina už vyťažená.

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie prevažuje v katastrálnom území obce Helcmanovce rajón nízkometamorfovaných hornín, alúvium toku Hnilec patrí do rajónu údolných riečnych náplavov.

Z hľadiska základných typov eróžno-denudačného reliéfu v katastri obce Helcmanovce má najväčšie zastúpenie vrchovinový a hornatinový reliéf (východná a severná časť katastra), v južnej polovici je rovinatý (alúvium Hnilca) až pahorkatinový reliéf východnej časti Hnileckého podolia. Z hľadiska morfológicko-morfometrických typov reliéfu v severovýchodnej časti katastra je mapovaný vrchovinový reliéf (veľmi silne členená vrchovina), alúvium Hnilca je vyčlenené ako nerozčlenená rovina a severná časť katastra je vyčlenená ako silne členená nižšia hornatina.

Charakter georeliéfu, georeliéf

Podľa geomorfologického členenia územia SR patrí katastrálne územie obce Helcmanovce do geomorfologického celku Volovské vrchy, ktoré je členené na sedem podcelkov: Havranie vrchy, Knola, Zlatý stôl, Hnilecké vrchy, Pipitka, Kojšovská hoľa a Holička. Územie spadá podľa Mazúra, Lukniša (1980) do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západných Karpát, subprovincie Vnútrotných západných Karpát a v rámci nich do Slovenského Rudohoria. Obce Helcmanovce na severovýchode obklopujú vrchy podcelku, Hnilecké vrchy, ktorými pokračuje hranica katastra obce cez Gelnickú horu, Vangort (817 m.n.m.), Ostrý vrch (1082 m n. m.), Banský vrch (1011 m.n.m.) po Havraniu hlavu (1024,4 m.n.m.) a cez Čierny vrch (745,9 m.n.m.) sa dostáva k Hnilcu.

Klimatické pomery

Podľa Atlasu Krajiny SR patrí riešené územie (Tab. 4: Charakteristika klimatických regiónov) do klimatických regiónov M - mierne teplá oblasť (Hnilecká dolina) a C – chladnej oblasť (okolité podhorské, horské časti územia Volovských vrchov).

Tab. 4: Charakteristika klimatických regiónov

Klimatický región	C – chladná oblasť	M – mierne teplá oblasť
Klimatický okrsk	C1	M5
Charakteristika	Mierne chladný	mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový
Klimatické znaky	Júl $\geq 12^{\circ}\text{C}$ až $< 16^{\circ}\text{C}$	január $\leq -3^{\circ}\text{C}$, júl $\geq 16^{\circ}\text{C}$, LD < 50 , Iz = 60 až 120

Zdroj: Atlas krajiny SR

Hydrologické pomery

Obcou Helcmanovce preteká vodný tok Hnilec (Tab. 5: Informácie o rieke Hnilec), ktorý pramení na východnom svahu masívu Kráľovej hole (1 946,1 m n. m., Nízke Tatry). V svojom hornom toku má Hnilec ráz horskej bystriny, ktorá sa prediera údolím na rozhraní Slovenského raja a Slovenského rudohoria (Volovských vrchov) až po obec Margecany (330 m.n.m.), kde sa Hnilec vlieva do Hornádu (resp. do vodnej nádrže Ružín). Povodia Hnilca a následne Hornádu je charakteristické snehovo-dažďovým režimom odtoku, svoje maximá dosahuje v apríli a minimá vo februári. Podľa režimu odtoku sa územie zaraďuje do oblasti stredohorskej. Najväčšie prítoky Hnilca sú ľavostranný Železný potok a pravostranné Smolník a Kojšovský potok.

Tab. 5: Informácie o rieke Hnilec

Dĺžka toku rieky Hnilec	88,9 km
Povodie	654 km ² (65 400 ha)
Prietok	0.90
- priemerný	8,10 m ³ /s
- maximálny	195,00 m ³ /s

Zdroj: Vlastné spracovanie

Územie okresu Gelnica nie je bohaté na podzemné zdroje vody pre vodárenské využitie, preto sa využívajú povrchové zdroje na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou (napr. Perlový potok, Žakarovský potok, Hutný a Hrelíkov potok, Bystrý potok, Kobuldzev).

Hnilec odvodňuje celé Hnilecké podolie a odvádza povrchové vody z celého katastra obce Helcmanovce.

Pôdne pomery

Pôdny kryt v okrese Gelnica, ako udáva Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy, zastupujú pôdne jednotky: kambizem, livizem, fluvizem, slej, ranker, litozem a rendzin. Najrozšírenejšími na území obce sú kambizeme.¹¹³

Pôdy v obci podľa priepustnosti sú charakteristické vlhkým vlhkostným režimom pôd, z hľadiska pôdnej reakcie ide o kyslé až neutrálne pôdy.

Podľa zrnitosti pôdy je to pôda hlinitá neskeletnatá až slabo kamenitá (0-20%) a piesčito hlinitá stredne kamenitá - štrkovitá (20 – 50%).

Fauna a flóra

„Volovské vrchy patria z hľadiska fyto geografického členenia do podobvodu predkarpatskej flóry (Praecarpaticum), v rámci obvodu západokarpatskej flóry (Carpathicum occidentale), stredoeurópskej provincie, ktorá sa zaraďuje do eurosibírskej podoblasti a holoarktickej oblasti.

Z hľadiska fyto geograficko-vegetačného členenia sa predmetné územie zaraďuje do Bukovej zóny a v rámci nej do kryštálicko-druhohornej oblasti. Prevládajúcou drevinou je smrek obyčajný (*Picea abies*), v menšej miere sa tu nachádzajú i druhy borovice (*Pinus*), buk lesný (*Fagus silvatica*) a zmiešané lesy s prevahou listnatých drevín. Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetácia, ktorá by sa za daných klimatických, pôdnych a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste, keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal pôsobiť. Jej poznanie je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie s cieľom jej priblíženia resp. úplného prinavrátenia do prirodzeného stavu, aby sa zabezpečila ekologická stabilita územia.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu na riešenom území predstavujú jedľové a jedľovo-smrekové lesy, bukové lesy v horských polohách, vo vyšších polohách smrekové lesy čučoriedkové. V rámci mimolesnej vegetácie tvoria podstatnú časť brehové porasty rieky Hnilec a jeho prítokov, tvorené najmä jelšou sivou (*Alnus incana*), vrbou krehkou (*Salix fragilis*), sivou (*Salix incana*) a purpurovou (*Salix purpurea*). Daný typ vegetácie dopĺňa i vrba rakytová (*Salix caprea*)³⁷.

Z hľadiska zoogeografického členenia patrí študované územie do obvodu horskej fauny, v rámci západokarpatskej subprovincie Karpát, patriacej do zóny listnatých lesov v eurosibírskej podoblasti, ktorá patrí do palearktickej oblasti ríše holoarktis (arktogeia).

Geograficky je západokarpatská subprovincia listnatých lesov územím značne heterogénnym a ide o územie druhovo veľmi bohaté. Ihličnatý les je domovom pre veverice, medvede hnedé, rysa ostrovida, vtáky – tetra hlucháňa, drozda kolohrivého, orešnicu perlavú, sýkorku uhliarku a sýkorku chochlatú, hýľa lesného a krivonosu smrekového. Z plazov tu možno nájsť vretenicu severnú a užovku živorodú. Mnohé zo živočíchov žijú v listnatých aj ihličnatých lesoch, napr. lišky, vlky, jelene.

Ochrana prírody a krajiny

Zdravé a čisté životné prostredie je jedným z aspektov kvalitného života občanov a zároveň predpokladom pre trvalo-udržateľný rozvoj obce. Katastrálne územie obce Helcmanovce sa nachádza v 1. stupni ochrany zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Katastrálne územie obce (s výnimkou zastavaného územia obce) zasahuje do Chráneného vtáčieho územia SKCHVU 036 Volovské vrchy, ktoré bolo dňa 09.07.2003 uznesením vlády SR č. 636 zaradené do Národného zoznamu chránených vtáčích území ako medzinárodne významné územie (je súčasťou NATURA 2000) na ochranu biotopov vtákov európskeho významu a sťahovavých druhov vtákov za účelom ich prežitia a rozmnožovania. Chránené vtáčie územie Volovské vrchy SRCHVU 036 je výmerou najväčšie územie (128 014 ha) zasahujúce do Košického aj Prešovského kraja, v pôsobnosti NP Slovenský kras, NP Slovenský raj a RSOPK Prešov.

CHVÚ Volovské vrchy je výmerou najväčšie navrhované chránené vtáčie územie Slovenska, ktoré je tvorené biotopmi ihličnatých, listnatých a zmiešaných lesov. Volovské vrchy sú jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), žlna sivá (*Picus canus*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), muchárik červenohnedý (*Ficedula parva*) a muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*).

„V katastrálnom území obce Helcmanovce nie je v rámci databázy ŠOP SR evidovaná žiadna národne, regionálne ani lokálne významná mokraď.“

Z hľadiska územného systému ekologickej stability (ÚSES) je v rámci ÚPN VÚC Košického kraja vodný tok Hnilec vyčlenený ako regionálny hydrický biokoridor. V juhovýchodnej časti katastrálneho územia obce Helcmanovce je v oblasti kóty Ostrá skala, na pomedzí s katastrálnym územím obce Prakovce, vymedzené regionálne biocentrum. Podobne aj v západnej časti katastrálneho územia obce Helcmanovce, v oblasti kôty Čierny vrch a Havrania skala, je vymedzené regionálne biocentrum.“¹⁰⁷

Z hľadiska environmentálnych záťaží, enviroportal.sk na území obce Helcmanovce eviduje Helcmanovce – Štôlna a haldy (SK/EZ/GL/2110, stupeň rizikovosti K 57) ako environmentálnu záťaž.

Medzi ostatné legislatívne chránené územia v katastrálnom území obce Helcmanovce spadá chránené ložiskové územie (CHLÚ) na Cu rudy. Predmetné CHLÚ je v správe ŠGÚDŠ Bratislava), ktoré eviduje Štátna banská správa – Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi.

Ochrana ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 194/2018 Z.z. o ovzduší, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 137/2010 Z.z. (v znení zákona č. 318/2012 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 350/2015 Z.z. a zákona č. 293/2017 Z.z.). Vyhláška o zdrojoch znečistenia 410/2012 Z. z. v znení 98/2021. K znečisteniu ovzdušia v obci negatívne prispieva automobilová doprava na ceste II/549, ktorej intenzita narastá. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka (Tab. 6: Emisie), okres Gelnica patrí k málo znečisteným oblastiam, v mnohých prípadoch prakticky nenameraných emisií znečisťujúcich látok.

Tab. 6: Emisie

Produkcia v t na km2 podľa územie												
rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Košický kraj	3596,5	3336,2	3532,5	3509,2	3642,9	3647,6	3680,3	3375,4	2965,6	2907,0	2587,4	5471,5
Okres Gelnica	23,4	11,8	10,4	9,2	9,0	8,3	7,5	6,4	5,0	5,2	4,6	265,1

Zdroj: Štatistický úrad SR

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NO_x), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO_2), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčiek je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Gelnica jeden z menej znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka (Tab. 7: Produkcia exhalátov v okrese Gelnica), k výraznému poklesu dochádza v prípade produkcie oxidu siričitého, tuhých emisií, ako aj oxidu uhoľnatého.

Tab. 7: Produkcia exhalátov v okrese Gelnica

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Gelnica	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tuhé emisie	23,4	11,8	10,4	9,2	9	8,3	7,5	6,4	5	5,2	4,6
Oxid siričitý	12,2	6,3	2,1	0,8	1,2	1,8	1,6	1,1	1	1,4	1,4

Oxid dusíka	12,8	8,9	8,6	8,9	9	9,5	9	7	7	7	6,9
Oxid uhľnatý	736,4	134,7	205,7	27,8	27,9	31,1	27,6	16,9	15,6	16,5	12,2

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimateografickej polohy (teplotné inverzie v málo vetranej kotline) sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

Hlukové pomery z dopravy

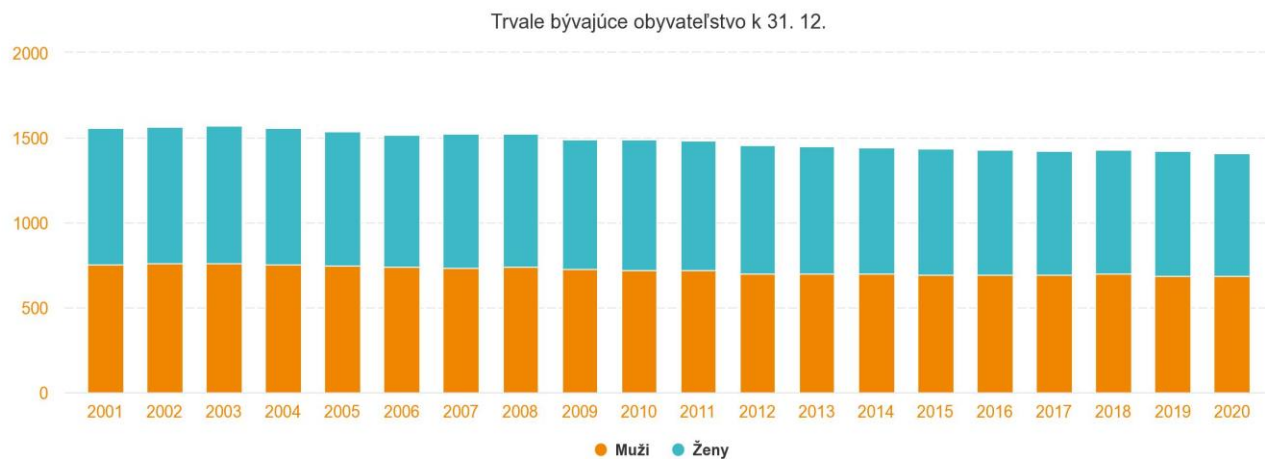
V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň $LA_{eq,p} = 60$ dB a v noci $LA_{eq,p} = 50$ dB.

Za zdroje hlukového zaťaženia obce považujeme hluk z cestnej komunikácie – štátnej cesty II/549.

1.1.3. Obyvateľstvo a demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, no sčasti je aj odrazom postavenia obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov 2001 – 2020



Zdroj: Štatistický úrad SR

V obci Helcmanovce je podľa údajov štatistického úradu SR k 31.12.2020, 1414 obyvateľov s trvalým bydliskom v obci. Na základe grafu (Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov 2001 – 2020) je možné pozorovať za sledované obdobie rokov 2001 – 2020 stagnáciu resp. veľmi miernym poklesom počtu obyvateľov, ktorý vykazuje za sledované obdobie úbytok 148 obyvateľov, v porovnaní rokov 2001 a 2020.

Vekové zloženie obyvateľstva, k 31.12.2020, podľa ekonomických vekových skupín (Tab. 8: Veková štruktúra obyvateľstva obce) je rozdelené na kategórie:

- vek 0 - 14 rokov (vrátane) – predproduktívna zložka obyvateľstva,
- vek 15 - 64 rokov – produktívna zložka obyvateľstva,
- vek 65 a viac rokov – poproduktívna zložka obyvateľstva.

Tab. 8: Veková štruktúra obyvateľstva obce

Predproduktívne obyvateľstvo				Produktívne obyvateľstvo				Poproduktívne obyvateľstvo			
muži	ženy	spolu	%	muži	ženy	spolu	%	muži	ženy	spolu	%
126	102	228	16,12	486	457	943	66,69	74	169	243	17,19

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

V kategórii do 14 rokov (vrátane), čiže v predproduktívnej zložke je možné pozorovať 16,12% (228 obyv.) obyvateľov obce Helcmanovce, k 31.12. 2020. V druhej kategórii sa nachádza produktívne obyvateľstvo vo veku 15 – 64 rokov (vrátane), ktoré tvorí ekonomicky aktívne obyvateľstvo, a to 66,69% (943 obyv.) obyvateľov obce. Obyvateľstvo nad 65 rokov spadá do tretej kategórie a nachádza sa tu 17,19 % (243 obyv.) obyvateľov obce Helcmanovce v poproduktívnom veku.

Medzi dôležité ukazovatele demografickej analýzy, ktoré je potrebné sledovať patrí: prírastok/úbytok, migračné saldo a celkový prírastok/úbytok obyvateľov. Týmto údajom sme sa venovali v obci za obdobie rokov 2001 – 2020 (Tab. 9: Vývoj prírastkov/ úbytkov obyvateľov obce v období 2001 – 2020).

Tab. 9: Vývoj prírastkov/ úbytkov obyvateľov obce v období 2001 – 2020

Rok	prirodzený prírastok	migračné saldo	celkový prírastok obyvateľov
2001	5	-6	-1
2002	-3	11	8
2003	1	0	1
2004	-14	1	-13
2005	-12	-3	-15
2006	-6	-15	-21

2007	-4	10	6
2008	-4	2	-2
2009	-6	-24	-30
2010	-1	-1	-2
2011	-9	6	-3
2012	-15	-13	-28
2013	-8	-2	-10
2014	-3	-2	-5
2015	-7	0	-7
2016	-3	-1	-4
2017	-7	2	-5
2018	1	3	4
2019	-10	1	-9
2020	-9	-1	-10

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva (Tab. 11: Vývoj prírastkov obyvateľov obce v období 2001 – 2020) predstavuje rozdiel živonarodených a zomrelých za jeden kalendárny rok. Počas sledovaného obdobia 2001 – 2020 obec zaznamenáva úbytok obyvateľstva. Migračné saldo vyjadruje rozdiel medzi počtom prisťahovaných a vystťahovaných obyvateľov v danom kalendárnom roku. Na základe údajov, ktoré sú spracované v tabuľke (Tab. 3: Vývoj prírastkov obyvateľov obce v období 2001 – 2020) je možné zhodnotiť, že migračné saldo má kolísavý charakter. Najvyšší počet vystťahovaných obyvateľov bol zaznamenaný v roku 2012 (-13 obyv.), 2009 (-24 obyv.) a 2006 (-15 obyv.). Celkovým prírastkom nám vyjadrujeme súčet prirodzeného prírastku a migračného salda v danom kalendárnom roku. Celkový prírastok obyvateľstva má v sledovanom období kolísavý charakter, ktorý sa pohybuje prevažne v záporných hodnotách. Najväčší úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2012 (- 28 obyv.) a 2009 (-30 obyv.).

Za posledných 20 rokov tak dosiahla obec Helcmanovce prirodzený prírastok -114 obyvateľov, migračné saldo – 32 obyvateľov a celkovo tak prišla o 148 obyvateľov, čo poukazuje na nepriaznivý demografický trend a predstavuje, pri svojom pokračovaní, nebezpečenstvo pre ďalší ekonomický a sociálny rozvoj obce.

Pre grafické zobrazenie vekovej a pohlavnej štruktúry sa používa vekovo-pohlavná pyramída (Graf 2: Veková štruktúra obyvateľov). Na základe údajov, k 31.12.2020, môžeme skonštatovať, že v populácii obce Helcmanovce je znížená základňa, ktorá vzniká znižovaním počtu narodených.

Graf 2: Veková štruktúra obyvateľov



Zdroj: Štatistický úrad SR

Národnostná štruktúra obyvateľstva Helcmanovce je odrazom jeho histórie (Tab. 10: Národnostná štruktúra obyvateľstva obce, SODB 2011). V obci prevláda slovenská národnosť 91,95 % (1370 obyv.), k rusínskej národnosti sa hlási 0,13 % obyvateľov (2 obyv.), k ukrajinskej národnosti 0,13 % (2 obyv.) obce. Obyvateľov rómskej národnosti eviduje Štatistický úrad SR v počte 1,14 % (17 obyv.), tento údaj je značne skreslený, keďže príslušníci tohto etnika sa k nemu často oficiálne nepriznávajú. V Atlase rómskych komún, ktorý predstavuje nástroj na mapovanie štrukturálnych nerovností medzi Rómami a majoritou je v obci Helcmanovce, podľa údajov z roku 2019, podiel rómskeho obyvateľstva 31% - 40% (501-600 obyv.) z celkového počtu obyvateľstva.

Tab. 10: Národnostná štruktúra obyvateľstva obce

Národnosť		Počet	Podiel (%)
1.	Slovenská	1370	91,95
2.	Maďarská	0	0.00
3.	Rusínska	2	0,13
4.	Ukrajinská	2	0,13
5.	Rómska	17	1,14
6.	Česká	1	0.07
7.	Nemecká	2	0,13
8.	Nezistené	96	6,44

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

V rámci vierovyznania (Tab. 11: Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania, SODB 2011) majú v obci najväčšie zastúpenie obyvatelia hlásiaci sa k gréckokatolíckej cirkvi 67,32%

(1003 obyv.), k rímskokatolíckej cirkvi 16,58% (247 obyv.). Bez vyznania je 6,71 % obyvateľov (100 obyv.) a nezistene vierovyznanie je u 7,32% obyvateľov (109 obyv.)

Tab. 11: Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania

Vierovyznanie		Počet	Podiel (%)
1.	Rímskokatolícka cirkev	247	16,58
2.	Evanjelická cirkev augsburského vyznania	21	1,41
3.	Gréckokatolícka cirkev	1003	67,32
4.	Evanjelická cirkev metodistická	1	0,07
5.	Pravoslávna cirkev	7	0,47
6.	Kresťanské zbory	1	0,07
7.	Apoštolská cirkev	1	0,07
8.	bez vyznania	100	6,71
9.	nezistené	109	7,32

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

Úroveň vzdelanosti populácie (Tab. 12: Stupeň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva obce, SODB 2011) sa v súčasnej etape socioekonomického rozvoja stáva jedným z predpokladov, ktoré významným spôsobom vplývajú na celkovú schopnosť rozvoja územia. Vzdelanie je jednou z možností, ako si na pracovnom trhu zaistiť, lepšie pracovné príjmy, minimalizovať možnosť straty zamestnania alebo mieru ohrozenia dlhodobou nezamestnanosťou. Územie má vidiecky charakter, čo sa odráža aj vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva. Výrazné zastúpenie obyvateľstva má hlavne stredoškolské vzdelanie. Podiel osôb s vysokoškolským vzdelaním (I. a II. stupňa) je 3,36 % (50 obyv.) a bez školského vzdelania je 15,77% (235 obyv.) z počtu obyvateľov.

Úroveň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva je priemerná a zaznamenáva zvýšenie za uplynulých 10 rokov.

Tab. 12: Stupeň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva obce

Vzdelanie		Počet	podiel (%)
1.	základné	335	22,48
2.	učňovské (bez maturity)	236	15,84
3.	stredné odborné (bez maturity)	193	12,95
4.	úplné stredné učňovské (s maturitou)	55	3,69
5.	úplné stredné odborné (s maturitou)	236	15,84
6.	úplné stredné všeobecné	47	3,15
7.	vyššie odborné vzdelanie	19	1,28
8.	vysokoškolské bakalárske	23	1,54

9.	vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	50	3,36
10.	vysokoškolské doktorandské	2	0,13
11.	bez školského vzdelania	235	15,77
12.	nezistené	59	3,96

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

1.1.4 Dopravná infraštruktúra

Obcou Helcmanovce prechádza trasa cesty II/546 Prešov - Margecany – Gelnica – Mníšek nad Hnilcom – Nálepko – Hnilčík (II-533) – smer 11 Spišská Nová Ves, ktorá tvorí dopravnú os okresu Gelnica.

Tab. 13: Základné údaje o sieti cestných komunikácií (údaje k 1.1.2021)

	Cesty I. triedy v km	Cesty II. triedy v km	Cesty III. Triedy v km	Diaľnice v km	Spolu v km	Rozloha v km ²	Počet obyvateľov	Hustota cestnej siete	
								km/km ²	km/1000obyv.
Okres Gelnica	0	89,940	41,537	0	131,477	584	30 314	0,225	4,337
Košický kraj	368,323	586,377	1 417,785	5,325	2 377,810	6 753	765 294	0,352	3,107
SR	3 337	3 632	10 343	521 (D) 297 (R)	18 130	49 034	5 457 873	0,370	3,3

Zdroj: Slovenská správa ciest, 2021

Obec (Tab. 13: Základné údaje o sieti cestných komunikácií) nie je napojená na diaľničnú sieť. Na štátnu cestu nadväzuje v obci sústava miestnych obslužných a prístupových komunikácií, ktorá je úmerná veľkosti obce a potrebám jej dopravnej obsluhy. Sieť miestnych komunikácií má na viacerých úsekoch havarijný stav povrchov komunikácií s chýbajúcim technickým vybavením.

V rámci autobusového spojenia sa jedná o spojenie Margecany - Mníšek nad Hnilcom. V obci sa nachádzajú dve autobusové zastávky: Helcmanovce, železničná zastávka; Helcmanovce, ZŠ.

Dostupnosť (Tab. 14: Dostupnosť k najdôležitejším mestám z obce Helcmanovce) pre obyvateľov obce je prostredníctvom cestnej siete (osobným autom) nasledovná:

Tab. 14: Dostupnosť k najdôležitejším mestám z obce Helcmanovce

Trasa	Vzdialenosť (km)	Čas
-------	------------------	-----

Helcmanovce - Gelnica	9,7 km	12 min.
Helcmanovce – Rožňava	42,1 km	45 min.
Helcmanovce – Spišská Nová Ves	45,5 km	49 min.
Helcmanovce – Košice	50,2 km	59 min.
Helcmanovce – Prešov	47,4 km	55 min.
Helcmanovce – Banská Bystrica	387,3 km	4 h 32 min.
Helcmanovce - Bratislava	364 km	4 h 18 min.

Zdroj: <https://mapa-mapy.info.sk/>

Železničná doprava

Obec Helcmanovce je napojená na systém celoštátnej železničnej dopravy prostredníctvom jednokoľajnej neelektrifikovanej železničnej trate č. 173 Červená Skala - Margecany. Vzhľadom k dostatočnej vlastnej kapacite a kapacite súbežných tratí (os východ – západ), nepredpokladá sa jej výrazná modernizácia. Predpokladateľná v ďalekom výhľadovom období je jej elektrifikácia systémom 25 kV striedavý.

Železničná zastávka Helcmanovce sa nachádza v juhozápadnej časti obce v periférnej polohe voči samotnému sídlu. Železničná zastávka Helcmanovce leží v km 18,563 na pravej strane trate Margecany - Banská Bystrica, medzi stanicami Prakovce - Mníšek nad Hnilcom. Zastávka má obrubníkové vyvýšené nástupište od km 18,466 - 18,646 v dĺžke 180 m. Nástupište je elektricky osvetlené, ovládané spínacími hodinami, a to dvom stožiarovými lampami a jednou lampou na budove zastávky. Zastávka nie je obsadená, nemá výdajnú oprávnenosť. Vypravenie cestujúcich zabezpečí vlakový personál vo vlaku. Tesne pred obcou Helcmanovce, smerom od železničnej stanice Mníšek nad Hnilcom, je na miestnej komunikácii, smerujúcej z cesty II/546 do areálu miestneho poľnohospodárskeho družstva, ponad železničnú trať postavený celodrevený most (vrátane mostovky).

Letecká doprava

Najbližšie medzinárodné letisko je v Košiciach, ktoré je druhé najväčšie letisko na Slovensku. Poloha letiska je asi 6 km južne od centra mesta Košice. Letisko vzniklo v roku 1952 ako letisko vtedajších Československých aerolínii a bolo riadené vtedajšou vládou. V roku 1994 prevzala kontrolu nad letiskami Bratislava, Košice, Piešťany, Poprad-Tatry a Sliač Slovenská správa letísk so sídlom v Bratislave, ktorá i v súčasnosti dohliada na činnosť jednotlivých letísk na Slovensku. V súčasnosti je letisko schopné obslúžiť od malých „bussines“ lietadiel po Boeing 767 a Airbus 300. V roku 1992 bola kompletne

zrekonštruovaná vzletová a pristávacia dráha, ktorej konečná dĺžka dosahuje 3100 metrov. Pristávacie a vzletové manévry lietadiel sú kontrolované

Statická doprava

Väčšina obyvateľov obce má parkovanie riešené priamo vnútri pozemku rodinného domu, prípadne na kraji cestnej komunikácie. Obec má vybudované parkovisko pri obecnom úrade.

Pešia doprava

V obci absentuje sieť chodníkov, čo je do značnej miery spôsobené priestorovou dispozíciou miestnych komunikácií a domovej zástavby.

Cyklodoprava

Obcou Helcmanovce vedú dve významné cyklotrasy:

- Karpatská cyklistická cesta - (evidenčné číslo: 2882), medzinárodná cyklotrasa prichádza na územie okresu Gelnica v Margecanoch a pokračuje cez mesto Gelnica, obce Prakovce, Helcmanovce, Mníšek nad Hnilcom a mesto Smolník a Úhornianske sedlo do Maďarska cez hraničný priechod Domica - Aggtelek.
- Hnilecká cyklomagistrála - (evidenčné číslo: CM 021) – spája dve významné strediská cestovného ruchu – vodnú nádrž Palcmanská Maša v Národnom parku Slovenský raj s priehradou Ružín pri Margecanoch. Jej dĺžka je 67,8 km, s celkovým prevýšením 500 m. Patrí k hlavným cyklomagistrál v Slovenskej republike označeným červenou farbou. Jej výraznou nevýhodou je smerové vedenie v trase cesty II/546.

1.1.5 Technická infraštruktúra

Úroveň technickej infraštruktúry v obci možno hodnotiť ako priemernú. Z hľadiska kvality bývania a podmienok pre podnikanie je značným limitom rozvoja chýbajúca kanalizácia, verejný vodovod, po ich sprevádzkovaní by sa vyhliadky obce pre ďalší rozvoj zlepšili.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Helcmanovce je zásobovaná elektrickou energiou z elektrickej stanice VVN/VN Krompachy s inštalovaným výkonom 2 x 40 MVA. Východnou časťou katastrálneho územia obce Helcmanovce prechádza trasa prenosového vedenia 6727 na úrovni VN 110 kV:

Krompachy – Prakovce. Prevádzku energetických zariadení na území obce zabezpečuje Východoslovenská energetika, a.s., Košice. Rozvod 22 kV je väčšinou káblový ukončený murovanými alebo stožiarovými transformačnými stanicami.

Zásobovanie plynom

Zdrojom plynu pre obec Helcmanovce je STL DN 150 PN 4,0 Prakovce - Helcmanovce - Mníšek nad Hnilcom. Obec Helcmanovce je plne plynofikovaná, pričom jej obyvatelia sú zásobovaní zemným plynom naftovým z rozvodnej STL alebo NTL siete.

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Helcmanovce nemá vybudovaný verejný vodovod

Kanalizácia a ČOV

Obec Helcmanovce nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu ani čistiareň odpadových vôd.

Zásobovanie teplom

V obci Helcmanovce sa uplatňuje individuálne vykurovanie z lokálnych domových kotolní.

Nakladanie s odpadmi

Obec Helcmanovce zabezpečuje zber komunálneho a drobného stavebného odpadu v súlade so zákonom č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vypracovaný stručný prehľad o nakladaní s odpadmi je zverejnený na úradnej tabuli obce Helcmanovce a jej webovom sídle. Separovaný zber je realizovaný prostredníctvom farebne rozlíšených zberných nádob, rozmiestnených v obci a prostredníctvom plastových vriec v každej domácnosti. Nakladanie s odpadmi je v obci riešené prostredníctvom zmluvy s firmou Brantner Nova – ekologické služby Spišská Nová Ves.

V obci je zriadený EKODVOR – zberný dvor.

Telekomunikačné siete

V obci Helcmanovce poskytuje pripojenie k internetu okrem tradičných mobilných operátorov aj spoločnosť Alternet prostredníctvom mikrovlnného pripojenia. Obec sa zapojila aj do národného projektu DCOM, z ktorého získal obecný úrad technické aj programové vybavenie.

Obecný rozhlas, rozhlas a televízia

V obci je vybudovaný bezdrôtový obecný rozhlas, ktorý slúži pre informovanie obyvateľov. Obec má pokrytie TV signálom na dobrej úrovni a obyvatelia obce využívajú služby spoločností, ktoré poskytujú prístup k televíznym a rozhlasovým staniciam prostredníctvom satelitných prijímačov.

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie je tvorené výbojkovými 36W svietidlami v dobrom technicko-prevádzkovom stave. Svietidlá sú osadené na 111 ks betónových a 5 ks drevených stĺpoch vrátane napájacieho vedenia z vodičov AlFe prierezu 16 mm². Ovládanie verejného osvetlenia je zabezpečené centrálnym časovým spínačom.

Kamerový systém obce

V obci Helcmanovce je vybudovaný kamerový systém ako efektívny prostriedok prevencie kriminality. Systém je tvorený 15 kamerami umiestnenými na najpotrebnejších miestach. Tento systém je vybavený záznamovým softvérom, čím je zabezpečené nepretržité monitorovanie a zaznamenávanie najkritickejších miest.

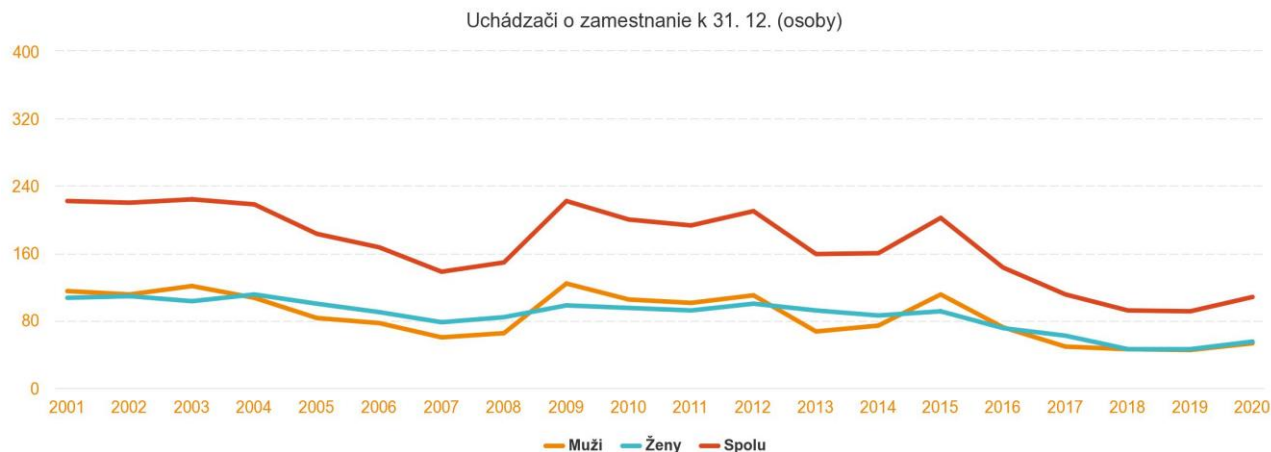
1.1.6 Trh práce a sociálna situácia

Hospodárske subjekty pôsobiace na území obce zabezpečujú pracovné miesta len pre malú časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva. V obci sú vytvorené stále pracovné miesta v obchode, službách a v poľnohospodárstve, ako aj miestnej verejnej správe. Najväčšími zamestnávateľmi v obci sú Poľnohospodárske družstvo Helcmanovce, Reštaurácia a penzión Zlatý orol v Helcmanovciach, Základná škola s materskou školou a Obecný úrad Helcmanovce. Za ďalšími možnosťami sú miestny obyvatelia nútení vycestovať.

V období rokov 2001 – 2020 (Graf 3: Počet uchádzačov o zamestnanie v obci Helcmanovce) je možné pozorovať po rok 2020 pokles o 114 uchádzačov o zamestnanie, v danom roku je uvedených 108 nezamestnaných.

Medzi faktory, ktoré ovplyvňujú nezamestnanosť v obci patrí vzdelanostná štruktúra obyvateľov, príchod/odchod nových investorov a sezónnosť prác (lesníctvo). Ďalším dôležitým faktorom je nedostatočné prepojenie odborných škôl s trhom práce.

Graf 3: Počet uchádzačov o zamestnanie v obci Helcmanovce



Zdroj: Štatistický úrad SR

K 31.12.2020 je evidovaných 108 uchádzačov o zamestnanie. Na základe tabuľky (Tab. 15: Počet uchádzačov o zamestnanie, údaj k 31.12.) vieme povedať, že najvyšší počet je dlhodobo nezamestnaných, a to 48,15 % (52 UoZ).

Tab. 15: Počet uchádzačov o zamestnanie

Obec Helcmanovce	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet UoZ	200	193	206	159	160	202	143	111	92	91	108
z toho dlhodobo nezamestnaní	130	135	124	97	86	104	80	62	56	39	52
z toho so zdrav. postihnutím	–	–	–	9	9	10	7	2	2	3	4

Zdroj: ÚPSVaR

Sociálna štruktúra obyvateľov prechádza v poslednom období evidentnými zmenami, ktoré boli spôsobené prisťahovaním nových obyvateľov do obce. Prehlbili sa rozdielov v sociálnom postavení, odlišné sú však aj hodnotové preferencie, vzťah k prostrediu a očakávania smerom k obci. Vysoká miera odchádzky za prácou je príčinou uvoľňovania sociálnych a psychologických väzieb na miesto bydliska.

1.1.7 Hospodárska základňa

Územie sa nachádza v málo produktívnej poľnohospodárskej oblasti SR. Výmera ornej pôdy predstavuje 18,60% z celkovej výmery katastrálneho územia

Tab. 16: Nepoľnohospodárska pôda v obci Helcmanovce

Druh pozemku	Lesný pozemok		Vodné plochy		Zastavaná plocha a nádvoría		Ostatné plochy	
rok	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1996	470,86	77,43	13,21	2,17	70,65	11,62	53,42	5,78
2020	497,81	79,15	13,32	2,12	59,09	9,39	58,76	9,34

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z uvedených charakteristík vyplýva celkovo nízky potenciál pôd pre rozsiahlejšie poľnohospodárske využitie. Podľa údajov štatistického úradu, r. 2020 (Tab.16: Poľnohospodárska pôda v obci Helcmanovce, Tab.17: Nepoľnohospodárska pôda v obci Helcmanovce), sa v obci nachádza 656,06 ha poľnohospodárskej a 628,97 ha nepoľnohospodárskej pôdy.¹¹⁵

Tab. 17 : Poľnohospodárska pôda v obci Helcmanovce

Druh pozemku	Orná pôda		Záhrada		Trvalý trávnatý porast	
rok	ha	%	ha	%	ha	%
1996	147,54	21,80	8,91	1,31	520,43	76,88
2020	122,03	18,60	8,81	1,34	525,23	80,06

Zdroj: Štatistický úrad SR

V minulosti bola obec Helcmanovce baníckou a v 20. storočí poľnohospodárskou obcou. V súčasnosti pôdu v katastrálnom území obhospodaruje niekoľko samostatne hospodáriacich roľníkov.

Priemyselná výroba v obci nie je zastúpená. Miestna podnikateľská sféra sa orientuje skôr na podnikanie v nevýrobných službách, najmä v rôznych stavebných profesiách. Niektorí obyvatelia vyvíjajú podnikateľské aktivity mimo obce. Kontinuita tradičných remesiel bola v dôsledku prevládnutia moderného životného štýlu prerušená a v súčasnosti nie sú v obci nositelia tradícií remeselnej a umeleckej výroby. Možno konštatovať, že hospodárska základňa obce nie je rozvinutá, vytvára málo pracovných príležitostí a dodatočných príjmov obecného rozpočtu.

1.1.8 Občianska vybavenosť

V obci sú zastúpené najdôležitejšie zariadenia základnej občianskej vybavenosti. Z hľadiska priestorovej lokalizácie sú z väčšej časti sústredené v centre obce na hlavnej ulici. Občianska vybavenosť obce (Tab. 18: Občianska vybavenosť obce) je charakterizovaná administratívnymi, kultúrnymi, športovými, edukačnými a sociálnymi zariadeniami. Často je ovplyvňovaná charakterom, veľkosťou obce, počtom jej obyvateľov, návštevníkov a ich potrebami.

Tab. 18: Občianska vybavenosť obce

Občianska vybavenosť v obci	Áno/ Nie
Kultúrny dom	Áno
Dom smútku	Áno
Cintorín	Áno
Kostol	Áno
Materská škola	Áno
Základná škola	Áno
Stredná škola	Nie
Školské ihrisko	Áno
Futbalové ihrisko	Áno
Ihriská (iné)	Nie
Športová hala	Nie
Telocvičňa	Nie
Kúpalisko (umelé, prírodné)	Nie
Zimný štadión (otvorený, krytý)	Nie
Domov dôchodcov	Nie
Knižnica	Áno
Pošta	Áno
Hotely, motely, penzión	Áno
Pamätná izba	Nie
Pohostinstvo	Áno
Obchod, predajne	Áno
Požiarna zbrojnica	Áno
Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	Áno
Obecný rozhlas	Áno
Kino	Nie

Zdroj: OcÚ Helcmanovce

Školstvo

V obci Helcmanovce je plneorganizovaná Základná škola s materská škola, situovaná pri autobusovej zastávke, ZŠ pri hlavnej ceste, ktorá poskytuje základné vzdelanie. Stredné školy (všeobecnovzdelávacie, odborné, učňovské) sú dostupné v Prakovciach, v okresnom

meste Gelnica. Krajské mesto je sídlom viacerých univerzít a vysokých škôl, ktoré poskytujú vyššie vzdelanie v mnohých študijných odboroch.

Sociálne služby

Obec Helcmanovce nezabezpečuje terénne sociálne služby pre občanov na to odkázaných. Aktívnymi v sociálnej oblasti sú externé agentúry opatrovateľskej starostlivosti, ktoré pomáhajú občanom.

Terénna sociálna práca je v obci realizovaná od 1. apríla 2018 v rámci Národného projektu vďaka podpore Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. V súčasnosti v obci pracuje terénny sociálny pracovník (TSP) a terénny pracovník (TP), ktorí aktívne vyhľadávajú, kontaktujú potencionálnych klientov a zabezpečujú im potrebné sociálne služby.

V obci nie je vybudované samostatné sociálne zariadenie, ktoré by poskytovalo sociálne služby v ambulantnej alebo pobytovej forme.

Stravovanie pre seniorov je zabezpečené v školskej vývarovni s možnou donáškou obedov.

Zdravotníctvo

V obci sa nachádza:

- Všeobecná ambulancia pre dospelých, MUDr. Vierošlava Czebríková,

V obci sa nenachádza:

- Všeobecný lekárka pre deti a dorast,
- Zubná ambulancia,
- Lekáreň.

Občania dochádzajú za svojimi špecializovanými lekármi do miest.

Komerčná vybavenosť

Sektor komerčných služieb a obchodu v obci nie je dostatočne rozvinutý. Vzhľadom k počtu obyvateľov však nie je dostatočný trhový priestor pre vznik ďalších obchodov a služieb. V obci sa nachádza predajňa potravín, pohostinstvo a penzión s reštauráciou, kde je i wellness. Obyvateľstvo v obci môže využiť služby kaderníctva a kozmetiky.

V obci je viacero živnostníkov, ktorí sa orientujú na rôzne stavebné profesie. Činnosť vyvíjajú zväčša mimo obce.

1.1.9 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor

V obci Helcmanovce je k dispozícii na organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí Dom služieb a kultúry, v ktorom sa nachádza okrem priestorov Obecného úradu i veľká spoločenská sála (bývalé kino).

Medzi najvýznamnejšie tradičné kultúrno – spoločenské podujatie organizované v obci patri Memoriál majstra športu Štefana Pisku (futbalový turnaj – jeden z najstarších, nepretržite organizovaných, na Slovensku).

V oblasti spoločenského života vyvíjajú aktivity viaceré spolky a občianske združenia pôsobiace v obci:

- Slovenský zväz zdravotne postihnutých ZO Helcmanovce,
- Dobrovoľný hasičský zbor,
- Urbárska spoločnosť,
- Banícko – robotnícky spolok Helcmanovce,
- Poľovnícke združenie,
- Včelári,
- Dychová hudba Selanka,
- Futbalový klub,
- Športový klub sánkarov Helcmanovce,
- Nezisková organizácia Selanka.

1.1.10 Bývanie a bytový fond

Bývanie predstavuje kľúčový faktor vplývajúci na rozvoj obce a tvorbu prostredia, v ktorom človek uspokojuje svoje základné potreby. Základnou funkciou obce je obytná funkcia, ktorú reprezentujú rodinné a bytové domy. Bytový fond (Tab. 19: Stav bytového fondu obce Helcmanovce) sa sústreďuje prevažne v tradičných rodinných domoch. Celkový počet trvalo obývaných rodinných domov je 527, z toho chalúp 116. Rodinné domy sú v dobrom stave.

Tab. 19: Stav bytového fondu obce Helcmanovce

Stav bytového a domového fondu	Počet
Trvalo obývané domy	527
Trvalo obývané bytové domy	4

Z toho obecný sociálny bytový dom	1
Neobývané domy	10

Zdroj: OcÚ Helcmanovce

1.1.11 Štruktúra samosprávy a hospodárenie obce

Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy

V obci sídli Obecný úrad Helcmanovce, ktorý predstavuje verejnú inštitúciu zabezpečujúcu výkon samosprávy a prenesený výkon štátnej správy. Obecné zastupiteľstvo má 9 členov. Komunikácia s obyvateľmi prebieha zväčša prostredníctvom neformálnych stretnutí. Obec zabezpečuje vysielanie obecného rozhlasu a prevádzku oficiálnej internetovej stránky www.helcmanovce.sk

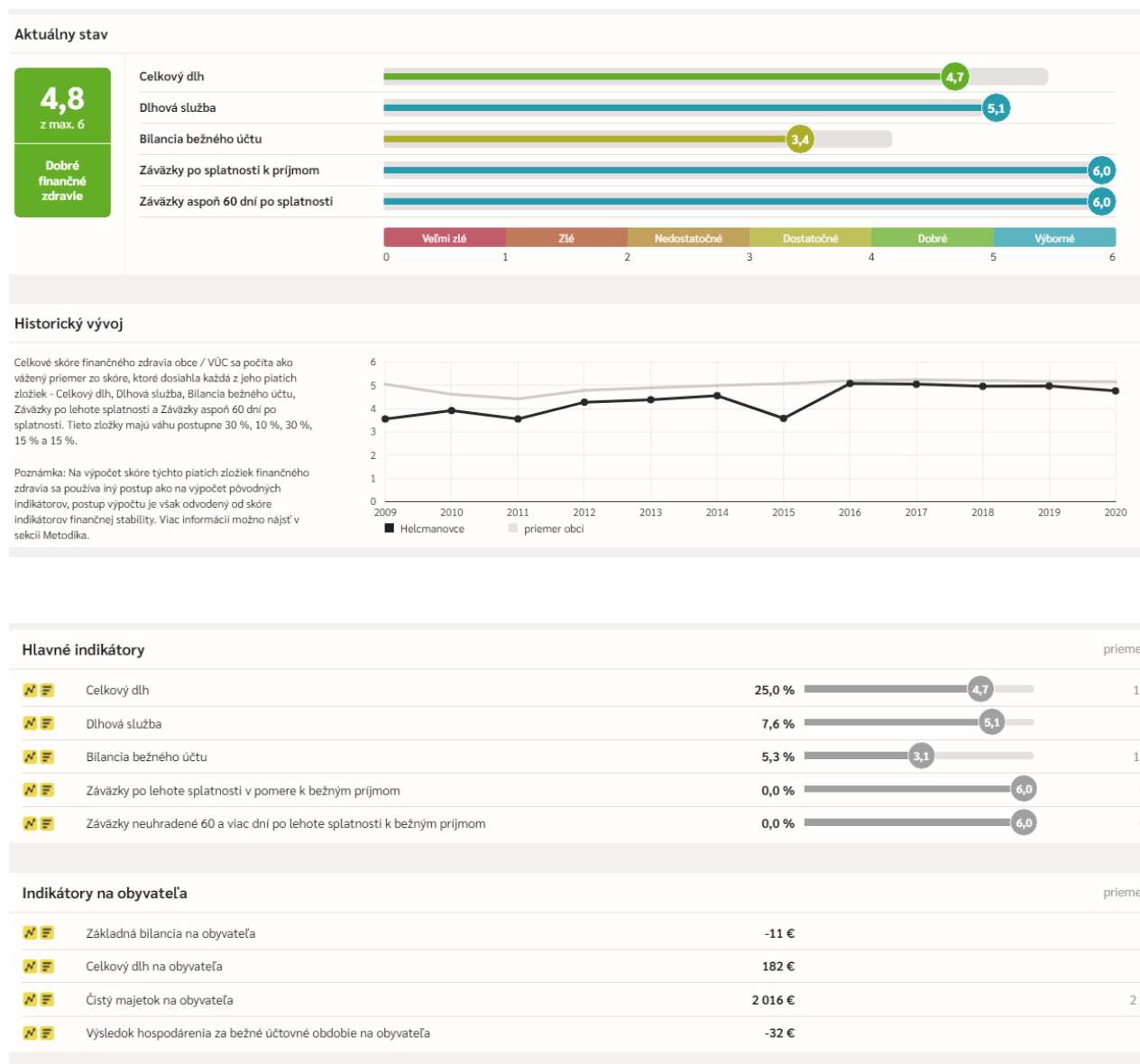
Hospodárenie obce podľa spoločnosti INEKO

Spoločnosť INEKO hodnotí finančné zdravie obcí a VÚC podľa rôznych ukazovateľov. Finančné zdravie obce vypovedá o tom, do akej miery je hospodárenie udržateľné a hospodárenie spôsobuje, alebo nespôsobuje obci problémy.

Finančné zdravie je vyjadrené číslom v intervale 0 (najhoršie) až 6 (najlepšie), nezávislé od roku, a počíta sa kombináciou piatich vybraných indikátorov finančnej stability: Základnej bilancie, Dlhovej služby, Celkového dlhu, Zväzkov neuhradených 60 a viac dní po lehote splatnosti a Okamžitej likvidity.

Celkové finančné zdravie obce (Obr. 1: Helcmanovce, hodnotenie finančného zdravia r. 2020) sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Záväzky aspoň 60 dní po splatnosti, Okamžitá likvidita a Základná bilancia. Všetky zložky okrem Celkového dlhu majú váhu 1, Celkový dlh - má váhu 2. Skóre za "dlhovú službu" v rámci finančného zdravia sa počíta v dvoch krokoch. V prvom kroku sa vypočíta vážený priemer hodnôt dlhovej služby za najnovší dostupný rok a tri roky, ktoré mu predchádzali, s váhami postupne 4, 3, 2 a 1. Ak nie je skóre za niektoré z týchto rokov dostupné, príslušný rok sa neberie do úvahy. V druhom kroku sa pre túto priemernú hodnotu dlhovej služby vypočíta jej skóre v intervale 0 až 6, presne podľa metodiky pre výpočet skóre indikátora finančnej stability Dlhová služba.

Obr. 1: Helcmanovce, hodnotenie finančného zdravia r. 2020



Zdroj: [hospodarenie, miest, obcí, VÚC a ich organizácií \(hospodarenieobci.sk\)](http://hospodarenie.miest.obci.VUC.a.ich.organizacii.hospodarenieobci.sk)

1.1.12 Analýza silných stránok a slabých stránok územia

Hlavné vnútorné faktory rozvoja predstavujú silné stránky a slabé stránky, vyplývajúce z daností územia, vybudovanej lokálnej infraštruktúry.

V nasledujúcom prehľade sú tieto faktory zoradené podľa ich vplyvu (vzostupne).

Silné stránky

- Prístupnosť povinnej školskej dochádzky (Zš s Mš),
- Ambulancia praktickej lekárky pre dospelých,
- Pokojné prostredie pre rodinné bývanie,

- Významné kultúrno-historické pamiatky,
- Čiastočne rekonštruovaný kultúrny dom v obci,
- Zachovaný vidiecky charakter obce.

Slabé stránky

- Chýbajúca kanalizácia a verejný vodovod,
- Zlý stav verejných komunikácií,
- Absencia chodníkov,
- Slabá hospodárska základňa obce,
- Minimum pracovných príležitostí v obci a nutnosť dochádzania za prácou,
- Z obce sa vytrácajú tradície a folklór,
- Slabnúca identifikácia obyvateľov s obcou.

1.1.13 Ex-post hodnotenie obdobia 2015-2020

Ex-post hodnotenie PHSR obce Helcmanovce 2015 - 2020 predstavuje stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania PHSR, pričom účelom tabuľky je analyzovať súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možností ich financovania z rôznych zdrojov vrátane hodnotenia ich príspevku k rastu alebo rozvoju územia, tvorbe nových pracovných miest a k zlepšeniu kvality života obyvateľov.

Stručný prehľad opatrení a projektov nachádzame v tabuľke (Tab. 20: Prehľad Ex-post hodnotenie).

Tab. 20: Prehľad Ex-post hodnotenie

Špecifický cieľ	Projekt/ aktivita	Ukazovateľ plnenia	Prioritná oblasť
1.1 Podpora súkromného podnikania	1.1.1 Aktualizácia Územno-plánovacej dokumentácie	Nenaplnený	Hospodárska oblasť
	1.1.2 Založenie obecného / sociálneho podniku	Nenaplnený	
1.2 Rozvoj turistickej infraštruktúry a služieb pre turistov	1.2.1 Rekonštrukcia Domu služieb	Naplnený	
	1.2.2 Rekonštrukcia oporného múra i oplatenia cintorína a výstavba Urnového hája	Naplnený	
	1.2.3 Rekonštrukcia domu smútku	Nenaplnený	
	1.2.4 Rozšírenie existujúceho resp. zriadenie (výstavba) nového obecného cintorín	Nenaplnený	
1.3 Posilnenie kvality a	1.3.1 Rekonštrukcia turisticky atraktívnych	Nenaplnený	

možností formálneho i neformálneho vzdelávania	nehnutelností	
	1.3.2 Podporovať vznik a prevádzku turistickej infraštruktúry pre poskytovanie komplexných služieb	Nenaplnený
1.4 Rozvoj informatizácie a elektronizácie obce	1.4.1 Vytvorenie a správa turistických a náučných chodníkov v obci a jej okolí	Čiastočne
	1.4.2 Vytvoriť zázemie a podmienky pre rozvoj agroturistiky	Čiastočne
	1.4.3 Aktívne zapájanie sa do projektov a komunikácie za účelom spolupráce všetkých subjektov oblasti Gelnica a okolie v cestovnom ruchu	Čiastočne
	1.4.4 Vytvárať nové komplexné produkty CR využívajúc prírodné danosti a históriu územia	Nenaplnený
1.5 Zlepšenie ekonomickej kondície obce	1.5.1 Realizácia druhého zdroja pitnej vody pre budovu Základnej školy s materskou školou	Naplnený
	1.5.2 Výstavba novej telocvične v objekte Základnej školy s materskou školou	Nenaplnený
	1.5.3 Rekonštrukcia strechy objektu Základnej školy s materskou školou	Čiastočne
	1.5.4 Podpora vytvárania miest pre asistentov učiteľa a ich činností na Základnej škole s materskou školou	Naplnený
	1.5.5 Vytvorenie a vybudovanie oddychových zón v areáli Základnej školy s materskou školou	Nenaplnený
1.6 - Využívanie a podpora realizácie neformálneho vzdelávania vo všetkých vekových kategóriách	1.6.1 Podporovať záujmové združenia poskytujúce neformálne vzdelávanie	Naplnený
1.7 - Realizácia opatrení otvorenej verejnej správy využívajúcej moderné informačné prostriedky	1.7.1 Zvýšenie počtu služieb OcÚ poskytovaných občanom elektronicky	Naplnený
1.8 Vytvorenie podmienok na aktívne využívanie elektronických služieb samosprávy	1.8.1 Zapojenie sa do projektov elektronizácie služieb samosprávy (napr. Dátové centrum obcí a miest)	Naplnený
	1.8.2 Zabezpečiť školenia zamestnancov OcÚ a podriadených organizácii pre prácu s informačnými technológiami	Naplnený
	1.8.3 Zabezpečenie "mapovej služby" obce pre zamestnancov aj obyvateľov obce	Čiastočne
	1.9.1 Modernizácia výpočtovej a kancelárskej techniky na OcÚ	Naplnený
	1.9.2 Zabezpečenie prevádzky verejnej Wi-Fi siete v centre obce	Naplnený
1.10 - Realizácia opatrení na	1.10.1 Konsolidácia výdavkov obce	Naplnený

aktívne znižovanie zadlženosti obce	1.10.2 Odpredaj prebytočného majetku	Naplnený	
	1.11.1 Realizácia opatrení na zvýšenie príjmov obce prostredníctvom zlepšeného výberu miestnych daní a poplatkov	Naplnený	
	2.1.1 Výstavba nájomných bytov nízkeho štandardu	Nenaplnený	Sociálna oblasť
	2.2.1 Zabezpečenie pozemkov, infraštruktúry a sietí pre možnosti IBV v určených lokalitách	Nenaplnený	
	2.2.2 Výstavba nových obecných nájomných bytových domov I. a II. kategórie	Nenaplnený	
2.3 - Zabezpečenie terénnej sociálnej práce prioritne pre Rómskych obyvateľov a zdravotne postihnutých občanov	2.3.1 Zabezpečovanie terénnej sociálnej práce v Rómskej komunite a jej rozšírenie podľa potrieb aj na iné znevýhodnené skupiny obyvateľstva	Naplnený	
	2.3.2 Zabezpečenie terénneho zdravotného asistenta a vytvorenie podmienok pre jeho prácu	Nenaplnený	
2.4 - Vytvorenie podmienok pre komunitnú prácu v obci	2.4.1 Vytvorenie komunitného centra / miestnosti v obci	Nenaplnený	
	2.4.2 Spracovanie Plánu rozvoja komunitných služieb	Naplnený	
	2.4.3 Podpora činnosti a aktivít dobrovoľného hasičského zboru Helcmanovce	Naplnený	
	2.4.4 Podpora verejných i neverejných poskytovateľov sociálnych služieb	Naplnený	
2.5 - Podpora práce a ponuky služieb pre dôchodcov	2.5.1 Zriadenie zariadenia pre seniorov (denný stacionár)	Nenaplnený	
	2.6.1 Zabezpečenie bezbariérového pohybu a prístupu do verejných budov v obci	Naplnený	
	2.6.2 Podpora záujmových združení zaoberajúcich sa prácou s telesne a duševne postihnutými osobami	Naplnený	
2.7 - Podpora a rozvoj športu	2.7.1 Podpora a investície do sánkarského športu v obci	Naplnený	
	2.7.2 Rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových multifunkčných športových plôch	Naplnený	
	2.7.3 Využiť areál Základnej školy s materskou školou na výstavbu športovísk pre deti a mládež	Naplnený	
	2.7.4 Podpora aktivít športových klubov a združení	Naplnený	
	2.8.1 Zabezpečenie vhodných kultúrno-spoločenských priestorov (sála pre kultúrne a spoločenské udalosti)	Naplnený	
	2.8.2 Podpora aktivít organizácií pôsobiacich v oblasti kultúry	Naplnený	
2.9 - Podpora prevencie a činnosti obecnej polície a obecných hliadok	2.9.1 Podpora činnosti obecných hliadok	Nenaplnený	
	2.9.2 Vybudovanie kamerového systému v obce	Naplnený	
3.1 - Aktívna podpora skvalitnenia vodozadržných,	3.1.1 Skvalitnenie a dobudovanie protipovodňovej ochrany obce	Nenaplnený	Environmentálna oblasť

ekologických a krajinárskych funkcií územia	3.1.2 Osveta v problematike životného prostredia	Naplnený
	3.1.3 Podpora plánovania a realizácie vodozádržných opatrení v krajine	Nenaplnený
3.3 - Aktívna podpora a realizácia efektívneho odpadového hospodárstva	3.2.1 Revitalizácia verejných priestranstiev, budovanie oddychových zón a obnova verejnej zelene	Čiastočne
	3.3.1 Dobudovanie a prevádzka zberného dvora na triedený odpad	Naplnený
	3.3.2 Výstavba obecnej kanalizácie a ČOV	Nenaplnený
	3.3.3 Zabezpečenie likvidácie čiernych skládok odpadu	Naplnený
	3.3.4 Podpora a realizácia osvetly a propagácie vhodnosti separovania a recyklácie odpadov vo všetkých kategóriách obyvateľstva	Naplnený
3.4 - Dobudovanie a pravidelná starostlivosť o technickú a dopravnú infraštruktúru	3.4.1 Obnova miestnych komunikácií	Čiastočne
	3.4.2 Technické zázemie pre činnosť Dobrovoľného hasičského zboru Helcmanovce	Naplnený
	3.4.3 Vybudovanie obecného vodovodu	Nenaplnený
	3.4.4 Zvyšovanie energetickej efektívnosti obecných budov a zariadení	Naplnený
	3.4.5 Obnova, rekonštrukcia a výstavba verejného osvetlenia	Naplnený
	3.4.6 Rekonštrukcia mosta v časti „Humence“	Nenaplnený
	3.4.7 Výstavba malého mosta pre chodcov do lokality Horb	Nenaplnený

Zdroj: vlastné spracovanie

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR Helcmanovce 2015 - 2020 vrátane hodnotenia čerpania finančných prostriedkov pri realizácii PHSR – tvorí samostatnú prílohu dokumentu PHRSR.

1.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

1.2.1 Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia

Hlavné vonkajšie faktory rozvoja vyplývajú z pôsobenia vonkajších síl a vplyvov. Sú rozdelené do piatich oblastí:

S – spoločenské (sociálne) faktory

Zahrňa faktory súvisiace so spôsobom života ľudí vrátane ich životných hodnôt - migrácia obyvateľstva, demografická krivka, priemerná dĺžka života, rodinné faktory, úroveň vzdelávania a vzdelanosti, prevažujúce hodnoty, životný štýl v regióne, zameranie kraja, záujem o vzdelávanie a ponuka, podmienky na rekreáciu a využitie voľného času, záujem návštevníkov o región a pod.

T - technické (technicko-technologické) faktory

Zahrňa faktory, ktoré súvisia s vývojom výrobných prostriedkov, materiálov, procesov, know-how a inovácií technológií v regióne, s vývojom a výskumom s dopadom na rozvoj regiónu,

E - ekonomické faktory, (E- ekologické faktory)

Zahrňa faktory, ktoré súvisia s vývojom ekonomických procesov dotýkajúcich sa regiónu - toky peňazí, tovaru, služieb, informácií a energií, ktoré môžu ovplyvňovať fungovanie, stav a rozvoj obce, a to vrátane problematiky (ne)zamestnanosti, trhu práce, platových podmienok, konkurencie, podielu na trhu, vývoja v podnikateľských sektoroch, možností sponzoringu, mimorozpočtových zdrojov obce a obecného rozpočtu ako celku.

P - politicko-právne faktory

Ide o faktory, ktoré súvisia s výkonom politickej moci, s politickou situáciou, legislatívou, stavom právneho povedomia. Obec môže pri hodnotení týchto faktorov posúdiť vzájomné vzťahy s ostatnými obcami a partnermi a dopad celonárodnej politiky v rámci oblasti regionálneho rozvoja.

STEEP analýza je najčastejšou metódou, ktorá hodnotí vplyv vonkajších faktorov prostredia na rozvoj územia.

STEEP analýza obce Helcmanovce					
Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva	Vytváranie mobilných aplikácií pre využívanie verejnej správy	Verejné zdroje pre podporu rozvoja obcí	Existujúce environmentálne záťaž	Zameranie dotačných programov EU, SR a KSK na podporu regionálneho rozvoja	Zmena postojov
Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	Digitalizácia verejnej správy a verejných služieb	Cena pracovnej sily	Podpora ochrany ŽP	Komplikovaná legislatíva v oblasti VO, malá podpora zeleného a sociálne - zodpovedného VO	Komunitný rozvoj
Zmeny na trhu	Obec Helcmanovce	Dopady možného	Ekologizácia	Podpora	Organizačná

práce ovplyvnené inováciami a novými technológiami	ako „SMART“ obec	ekonomického vývoja SR	dopravy a preferovanie cyklo dopravy	inteligentného, inkluzívneho a udržateľného rastu vo verejných politikách	kultúra
Zvyšujúci sa podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku			Zvyšovanie povedomia verejnosti a rast environmentálnej zodpovednosti obyvateľstva	Migračná kríza ako príležitosť pre vybrané sektory (CR, priemysel), vývoj bezpečnostnej situácie	Tímová spolupráca

Zdroj: vlastné spracovanie

Faktory vplývajúce na rozvoj územia obce Helcmanovce a jej PHRSR 2022-2028 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke (Tab. 21: Zhrnutie faktorov a ich vplyvu na rozvoj územia a PHRSR 2022-2028):

Tab. 21: Zhrnutie faktorov a ich vplyvu na rozvoj územia a PHRSR 2022-2028

Názov Faktora	Vplyv na PHRSR obce Helcmanovce 2022 - 2028
Sociálne faktory	
Starnutie obyvateľstva	Faktor s významným vplyvom na rozvoj obce, lebo rastie záujem o sociálne služby.
Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	Faktor s významným vplyvom na rozvoj obce, ktorý sa odráža v kvalitnej pracovnej sile a zamestnanosti obyvateľov.
Zmeny na trhu práce ovplyvnené inováciami a novými technológiami	Faktor vytvárajúci príležitosti pre ďalší rast, rozvoj a konkurencia schopnosť obce.
Zvyšujúci sa podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku	Faktor s významným vplyvom na rozvoj zdravotných a sociálnych služieb v obci.
Technologické faktory	
Vytváranie mobilných aplikácií pre využívanie verejnej správy	Faktor, ktorý určuje smerovanie obce.
Digitalizácia verejnej správy a verejných služieb	Faktor, ktorý určuje smerovanie obce.
Obec Helcmanovce ako „SMART“ obec	Faktor, ktorý určuje smerovanie obce.
Ekonomické faktory	
Verejné zdroje pre podporu rozvoja obcí	Faktor zásadného smerodajného vplyvu, formujúci hlavné priority PHRSR s pozitívnym dopadom na zabezpečenie finančných zdrojov pre rozvoj obce a implementáciu PHRSR
Cena pracovnej sily	Faktor vytvárajúci príležitosť pre príchod investorov a ďalší možný rast obce na základe nízkej ceny práce v regióne.
Trendy v lokalizačnom chovaní investorov	Faktor s negatívnym dopadom na rozvoj obce, na ktorý je potrebné reagovať zvýšením konkurencieschopnosti obce zlepšením kvality a kvantity ponuky práce.

Ekologické faktory	
Existujúce environmentálne záťaž	Vplyv faktora, ktorý je potrebné vziať do úvahy pri spracovaní rozvojového
Podpora ochrany ŽP	Dôležitý vplyv z pohľadu spoločnej stratégie uplatňovanej na prepojených územiach s podobnými environmentálnymi zdrojmi a ich ochranou a využitím pre rozvoj územia.
Ekologizácia dopravy a preferovanie cyklo dopravy	Dôležitý faktor, ktorý znižuje uhlíkovú stopu.
Politické faktory	
Zameranie dotačných programov EU, SR a KSK na podporu regionálneho rozvoja	Významný pozitívny vplyv určujúci smerovanie rozvoja obce, ktorého dodržanie je predpokladom pre prístup k čerpaniu finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov.
Komplikovaná legislatíva v oblasti VO, malá podpora zeleného a sociálne - zodpovedného VO	Nejednoznačný vplyv, ktorý je potrebné vziať do úvahy pri spracovaní rozvojového.
Podpora inteligentného, inkluzívneho a udržateľného rastu vo verejných politikách	Faktor, ktorý určuje smerovanie obce.

Zdroj: vlastné spracovanie

1.2.2 Analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území

Vonkajšie prostredie je podmienené predovšetkým prenosom odporúčaní z úrovne Európskej únie do legislatívy a exekutívy Slovenskej republiky, následne do riadiacich úrovní na regionálnej a miestnej úrovni. Významne je tiež ovplyvnené aktivitou národných inštitúcií a regionálnej samosprávy.

Nadnárodný kontext

„Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Ciele udržateľného rozvoja, ktoré Agenda 2030 stanovuje, sa týkajú všetkých krajín sveta bez ohľadu na ich stupeň ekonomického a sociálneho rozvoja – rovnako i pre Slovensko.

Agendu 2030 vnímame v prvom rade ako príležitosť a prostriedok určiť dlhodobé priority pre rozvoj krajiny. Agendu 2030 sa premietla do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a ktoré budú základom ďalšej strategickej a koncepcnej práce. Sú nimi:

- **Vzdelanie pre dôstojný život,**
- **Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,**
- **Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,**

- **Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,**
- **Právny štát, demokracia a bezpečnosť,**
- **Dobré zdravie.**¹¹⁶

Obec Helcmanovce má možnosť získať podporu na mikroprojekty zamerané na implementáciu Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj.

„Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracovala Slovenská republika (ďalej len „SR“) s partnermi a stanovila sa stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorila Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“). Partnerská dohoda vypracovaná členským štátom a schválená EK by mala byť dokumentom, ktorým sa riadia rokovania o návrhoch programov medzi EK a dotknutým členským štátom.“¹¹⁶

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ. SR bude môcť čerpať eurofondy z vyčlenenej alokácie 12,6 mld. EUR na oblasti

- **„Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa“:** na rozvoj vedy, výskumu, budovanie inteligentných miest a regiónov, digitálne riešenia pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy, rozvoj malého a stredného podnikania, rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie a zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti;
- **„Zelenšia, nízkouhlíková Európa“:** na zlepšenie energetickej efektívnosti, OZE, dostupnosť pitnej vody a dobudovanie kanalizácie, zlepšenie odpadového hospodárstva, podporu mestskej mobility vr. cyklodopravy, ochranu prírody;
- **„Prepojenejšia Európa“:** na dobudovanie diaľnic a rýchlostných ciest, modernizáciu železníc, vodnej infraštruktúry a zlepšenie regionálnej dostupnosti;
- **„Sociálnejšia Európa“:** na podporu vzdelávania, zdravotníctva, trhu práce, sociálnych služieb;
- **„Európa bližšie k občanom“:** na podporu udržateľného cestovného ruchu, regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, zveladenie kultúrneho dedičstva.

Regionálny kontext

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (PHSR KSK 2016 - 2022), spolu s Územným plánom veľkého územného celku Košický kraj, sú základnými a kľúčovými dokumentmi pre riadenie samosprávy v oblasti regionálneho rozvoja. Jeho strategickým cieľom je zamerať sa na posilnenie regionálnej identity prostredníctvom tvorby pracovných miest, rozvoja vidieka, komunitného spôsobu života, rozvojom občianskej spoločnosti, sociálnych ľudských práv, dobrovoľníctva, kultúrneho a prírodného dedičstva a kvality života obyvateľov.

Obec Helcmanovce patrí do okresu Gelnica, ktorý je s platnosťou od 30. júna 2017 zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR medzi najmenej rozvinuté okresy. Miera evidovanej nezamestnanosti, vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie, bola podľa zákonom stanovených kritérií vyššia ako 1,6-násobok priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike za rovnaké obdobie.

Akčný plán rozvoja okresu Gelnica bol schválený vládou SR na výjazdovom rokovaní dňa 05. apríla 2018 uznesením vlády č. 140/2018. Okres v súlade s akčným plánom môže využívať reálne nástroje, akými sú zvýhodnenia pri čerpaní európskych štrukturálnych a investičných fondov, zásadne výhodnejšie podmienky pre získanie investičných stimulov, či možnosť čerpania regionálneho príspevku. Všetky tieto opatrenia smerujú predovšetkým k tvorbe pracovných miest.

Podpora okresu prebieha 5 rokov od schválenia Akčného plánu zameraná na nasledujúce prioritné oblasti:

- Systémové opatrenia na podporu implementácie rozvojových aktivít a finančných podpôr
- Rozvoj regionálnej ekonomiky a inovácií /Dopytová stránka trhu práce
- Vzdelávanie a adaptácie pracovnej sily na potreby trhu /Ponuková stránka trhu práce
- Budovanie infraštruktúry, zvýšenie kvality a dostupnosti služieb
- Prioritná oblasť starostlivosti o životné prostredie

Obec Helcmanovce aktívne spolupracuje s ostatnými obcami okresu Gelnica.

Je členom :

- ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska, Bezručova 9, 811 09 Bratislava
- ZMOHR – Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu, Obchodná 7, 05501 Margecany
- MAS HNILEC, o.z., Obchodná 7, 055 01 Margecany

- SEZO SPIŠ - združenie obcí (separovaný zber odpadov), Sadová 13, 052 01 Spišská Nová Ves Brantner Nova – ekologické služby, Sadová 13, 052 01 Spišská Nová Ves.

Vplyv na vývoj územia má i stratégia prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti pre územie MAS HNILEC a CLLD územia MAS HNILEC, ktorej prioritou je zabezpečiť komplexný a trvalý rozvoj územia a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov prostredníctvom podpory do existujúcich oblastí, ktoré majú potenciál zlepšiť život obyvateľov územia.

Lokálny kontext

PHRSR obce Helcmanovce je základný strednodobý programový dokument podpory rozvoja danej obce, ktorý zastrešujúci rozvojovú politiku na miestnej úrovni.

Obec Helcmanovce susedí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- Katastrálne územie obce Prakovce
- Katastrálne územie obce Slovinky
- Katastrálne územie obce Mníšek nad Hnilcom

1.2.3 Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia

Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj obce z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti a riziká, s ktorými treba v tomto procese rátať. Príležitosťou obce je pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre jej ďalší rozvoj za predpokladu, že obec získa zdroje na jeho realizáciu a bude oň záujem. Ohrozením obce sú akékoľvek nevýhodné trendy alebo smery vývoja a to na úrovni miestnej, ale aj regionálnej a národnej, ktoré ju v negatívnom smere ovplyvňujú.

V porovnaní s regiónmi SR možno konštatovať, že obec Helcmanovce využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Konkurenčná výhoda obce je tvorená strategickou polohou, prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom a predpokladmi pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, ekologického hospodárstva a pre zvyšovanie podielu v oblasti zelenej ekonomiky.

PRÍLEŽITOSTI

- Potencioval na propagáciu tradícií – tradícia baníctva, folklóru,

- Predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu vo vidieckom prostredí,
- Predpoklad pre rozvoj agroturistiky,
- Atraktívne bývanie na vidieku,
- Využitie polohového potenciálu obce,
- Preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby,
- Vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie,
- Možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,
- Vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách,
- Zlepšovanie samosprávnych služieb pre občanov a návštevníkov, vrátane elektronizácie služieb,
- Zlepšovanie hospodárenia obce s cieľom kumulovať zdroje na rozvojové projekty a modernizáciu verejnej infraštruktúry, či podporu rôznych spoločenských podujatí v obci.

OHROZENIA

- Málo pracovných príležitostí v území z čoho vyplýva potreba cestovania resp. odchodu obyvateľstva za prácou,
- Ekonomicky stagnujúci región,
- Zlý stav miestnej verejnej infraštruktúry,
- Nízka kvalita poskytovaných verejných služieb,
- Trend starnutia obyvateľstva,
- Nízka úroveň sociálnych služieb,
- Chýbajúce opatrenia pre prispôsobovanie sa zmene klímy a riadenie rizík,
- Nedostatočný systém na znižovanie tvorby odpadov a zhodnocovanie odpadov
- Nezáujem o obec zo strany súčasných a potenciálnych partnerov a investorov zo všetkých oblastí života obce a jej obyvateľov,
- Postupné znehodnocovanie a zánik hodnôt dejinného, kultúrno – historického a prírodno - krajinného potenciálu obce,
- Vo vonkajších ohrozeniach (zmena legislatívy, zmena financovania obcí a i.), ktoré môžu obci spôsobiť neočakávané problémy

Z uvedeného vyplývajú ako hlavné problémy na riešenie – starnutie obyvateľstva, odliv obyvateľov za prácou a zhoršujúci sa stav životného prostredia.

1.2.4 Analýza väzieb územia obce Helcmanovce

Obec Helcmanovce má svojou geografickou polohou, prírodnými danosťami a atraktívnym vidieckym prostredím potencioval pre rozvoj cestovného ruchu. Obec je jednou z 20 obcí okresu Gelnica, kde len okresné mesto má štatút mesta. Susedí s okresmi Spišská Nová Ves, Rožňava, Košice-okolie.

Okres Gelnica patrí do Košického samosprávneho kraja. Má rozlohu 584,43 km², v ktorom žije 31 923 obyvateľov a priemerná hustota zaľudnenia je 55 obyvateľov na km² (údaje k 31. 12. 2020). Správne sídlo okresu je mesto Gelnica, ktoré je centrom regionálneho významu v rámci tretej skupiny a druhej podskupiny KURS 2011 (zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001). Vzhľadom na svoju veľkosť je obec Helcmanovce úzko spätá a závislá od svojho okolia. Taktiež svoj regionálny rozvoj plánuje v súlade s možnosťami a obmedzeniami v rámci okresu, nie individuálne. Obec Helcmanovce sa nachádza 9,7 km od okresného centra.

Najväčší vplyv z hľadiska dochádzky do zamestnania na obec Helcmanovce majú mestá Košice, Spišská Nová Ves, Prešov, Gelnica a susedné obce, v ktorých pracuje obyvatelia obce.

„Východiskovým dokumentom na riešenie územnej koncentrácie pre rozhodovanie o umiestňovaní Európskych štrukturálnych a investičných fondov je rozvoj územia sídelnej štruktúry definovanej v Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS) v znení zmien a doplnkov č.1 KURS 2011, s definíciou centier a ťažísk osídlenia. Závazná časť KURS v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č.1 KURS 2001, vyhodnotila dodržiavanie zásad a regulatív, ktoré boli schválené uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1033 z 31. októbra 2001. V oblasti celoštátnych a nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry týkajúcich sa okresu Gelnica, sa jedná o podporovanie rozvoja centier tretej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu, medzi ktorými je zaradený aj okres Gelnica.“⁴⁷ V tomto zmysle ide o podporu gelnického ťažiska osídlenia a podporu rozvojovej osi druhého stupňa Hornádsku rozvojovú os: Spišský Štvrtok – Spišská Nová Ves – Krompachy – Košice (v úseku Gelnica – Košice ako komunikačno-sídelnú os). Okres Gelnica bol v rámci hospodárskej a sociálnej infraštruktúry a územného rozvoja Slovenska, postihnutý recesiou v poľnohospodárstve, kde pracovala značná časť obyvateľov. Absencia výrobnjej

základne, jej malá diverzifikácia, nedostatočné infraštruktúrne napojenie vidieckych priestorov, výrazná miera nezamestnanosti a poloha mimo hlavných dopravných trás sú dôsledkom podpriemernej rozvinutosti hospodárskej a sociálnej infraštruktúry.

V priebehu histórie bol okres Gelnica vždy okrajom záujmu, nemal významnú dopravnú polohu, ani vhodné prírodné podmienky na rozvoj poľnohospodárstva, nerozvinuli sa tu výrobné aktivity, mal (a čiastočne si zachoval) nadpriemernú natalitu a vyznačoval sa migráciou obyvateľov do väčších miest mimo okres. Práve jeho „periférna“ poloha v rámci iných územných celkov nevyvolávala potreby napojenia jeho centier na hlavné ekonomické, dopravné, infraštruktúrne a iné siete Slovenska. V súčasnosti je nedostatok miest na zaškolenie detí v predškolskom a školskom veku hlavne v obciach, kde je zvýšený počet detí z marginalizovaných rómskych. V rámci siete zariadení poskytujúcich sociálne služby sa v okrese Gelnica nachádzajú iba 2 zariadenia. Je nevyhnutné zlepšiť dostupnosť siete zdravotníckych zariadení v obciach s vysokou koncentráciou MRK, z dôvodu zlepšenia zdravotného stavu obyvateľov a zníženia rizika rôznych ochorení. Je tu nedostatok praktických lekárov pre dospelých, deti a dorast, gynekológov a pôrodníkov, stomatólogov. Okres Gelnica skončil v Indexe regionálneho podnikateľského prostredia na poslednom 79. mieste.

Z mála konkurenčných výhod prečnieva iba dostupnosť voľnej pracovnej sily. Vysoká nezamestnanosť v regióne negatívne reaguje na ponuku pracovného trhu - chýbajú hlavne kvalifikovaní pracovníci, ktorí odchádzajú za lepšími podmienkami za hranice okresu. Okres Gelnica má taktiež najhoršiu úroveň technológií na Slovensku. Najmenej sa tu využívajú motorové vozidlá.

Najslabšia je úroveň vzdelania a znalosť cudzích jazykov. Úroveň konkurencie v priemysle a službách je najnižšia v štáte. Bariéry na zlepšenie podnikateľského prostredia sú tu najväčšie a okres má najmenej perspektívny potenciál rozvoja. Najväčším problémom je lokálna izolovanosť, lebo hoci leží v blízkosti významných trás (budúca diaľnica zo Žiliny do Prešova; plánovaná rýchlostná spojka z maďarskej po poľskú hranicu vedúcu cez Košice a Prešov) trpí hornatým profilom a zanedbanými miestnymi komunikáciami. Problémom je i dedičstvo z minulosti, nakoľko okres bol strediskom železnorudného baníctva a strojárskej výroby. Dnes sa už neťaží a obmedzené sú i kapacity iných výrobných podnikov. Regiónu chýbajú impulzy na ďalší rozvoj. Trpí nezamestnanosťou, ale najhoršie je to, že veľký podiel nezamestnaných nemá prácu dlhodobú a neprejavuje ochotu si ju nájsť. Pre potenciálnych zamestnávateľov je tu teda ťažko dostupná kvalifikovaná i nekvalifikovaná pracovná sila. Ani rekvalifikačné kurzy túto situáciu nezlepšujú lebo vedú k školeniam v málo žiadaných profesiách.

Riešením by mohlo byť cielené sústredenie finančných prostriedkov na podporu malých a stredných podnikov. Budovanie cestných – nosných dopravných spojení zasiahne región priamo alebo sprostredkovane, čo môžu obce využiť na pritiahnutie investorov z rozvíjajúceho sa Prešova, či Košíc.

Dôležité je zosúladiť programy rekvalifikácií s potrebami perspektívnych investorov. Samosprávy môžu tiež hľadať námety na rozvojové scenáre v spolupráci s okolitými okresmi. Obec Helcmanovce aktívne spolupracuje s ostatnými obcami okresu Gelnica.

1.3 Zhodnotenie súčasného stavu

Obec Helcmanovce je situovaná v západnej časti Košického kraja. Katastrálne územie obce je umiestnené prevažne v údolí vodného toku Hnilec, má údolný, okrajové časti na severe čiastočne podhorský až horský charakter, ktoré je obkolesené lúkami a pasienkami v nižších polohách a lesmi pokrývajúcimi okolitú vrchovinu až nižšiu hornatinu Volovských vrchov.

Podľa potenciálnej vegetácie v alúviu toku Hnilca sa vyskytujú jelšové lesy, nižšie polohy okolitých vrchov zaberajú bukové, jedľovo-bukové a jedľovo-smrekové lesy.

Z hľadiska súčasnej krajinnej štruktúry a využívania územia výrazným špecifikom katastrálneho územia obce Helcmanovce je výrazný podiel krajinných prvkov s výraznou ekostabilizačnou hodnotou. Prírodný potenciál predstavuje pre obec najmä hospodárske využívanie lesov a trvalých trávnych porastov, na území katastra obce je evidované chránené ložiskové územie mednatých rúd (zatiaľ bez perspektívneho využitia), výskyt potenciálneho zdroja pitnej vody pre obecný vodovod v lokalite Veľký Hutný potok.

Z hľadiska základnej infraštruktúry pozitívnou skutočnosťou je zásobovanie obce Helcmanovce zemným plynom a elektrickou energiou, jej napojenie na systém celoštátnej železničnej dopravy prostredníctvom jednokoľajnej neelektrifikovanej železničnej trate. V obci však dosiaľ nie je vybudovaný verejný vodovod a ani kanalizácia, čo je záťažou aj pre životné prostredie.

Z hľadiska výskytu rizikových faktorov je podľa máp povodňového rizika v katastrálnom území obce Helcmanovce evidované správcom vodného toku Hnilec Slovenským vodohospodárskym podnikom, š.p. ohrozenie niekoľkých desiatok obyvateľov obce. K

rizikovým faktorom môžeme priradiť aj zdroje banských vôd v katastrálnom území obce Helcmanovce, ide o výtoky zo 4 štôlní s celkovou výdatnosťou 6,0 l/s. Pri novej výstavbe je potrebné zohľadniť aj výskyt radónového rizika - prevažná časť územia obce spadá do stredného radónového rizika podľa objemovej aktivity ^{222}Rn v pôdnom vzduchu. Do severnej časti katastrálneho územia obce Helcmanovce plošne zasahuje chránené vtáčie územie SKCHVU 036 Volovské vrchy. V územnom pláne Košického samosprávneho kraja je vodný tok Hnilec vyčlenený ako regionálny hydrický biokoridor. V juhovýchodnej časti katastrálneho územia Helcmanovce je v oblasti kóty Ostrá skala, na pomedzí s katastrálnym územím obce Prakovce vymedzené regionálne biocentrum, podobne aj v západnej časti takto vymedzeného územia, v oblasti kôty Čierny vrch a Havrania skala, je vymedzené regionálne biocentrum.

V obci Helcmanovce sú Pamiatkovým úradom SR evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu 3 pamiatkové objekty.

V samotnej obci Helcmanovce sa nachádza iba málo pracovných príležitostí, čoho následkom je veľmi vysoká odchádzka do zamestnania. Medzi najväčšie podniky a zamestnávateľov v obci Helcmanovce patria: Poľnohospodárske družstvo Helcmanovce, Reštaurácia a penzión Zlatý orol v Helcmanovciach, Základná škola v Helcmanovciach a Obecný úrad Helcmanovce. Úroveň poskytovania služieb v obci Helcmanovce i v okresnom meste Gelnica je odrazom samotnej kúpyschopnosti a životnej úrovne obyvateľov. Kvalita služieb, konkurencia na trhu služieb a ich rozsah je determinovaný aj veľkosťou obce Helcmanovce a počtom jej obyvateľov.

1.3.1 SWOT analýza obce Helcmanovce

SWOT analýza poskytuje celostný pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno presnejšie definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by využitovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež identifikovať prioritné oblasti, na rozvoj ktorých sa treba orientovať. Z tohto dôvodu nie je vhodné jej členenie podľa sektorov. Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, indukujúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia. Podľa povahy

sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory podmieňujúce 36 rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity. Jednotlivé položky v SWOT analýze sú vážené, čo znamená, že sú im priradené bodové hodnoty od 1 do 5, ktoré vyjadrujú mieru ich závažnosti. Položky s najvyššími bodovými hodnotami potom predstavujú hlavné faktory rozvoja, resp. kľúčové disparity.

SWOT analýza obce Helcmanovce	
Silné stránky	Slabé stránky
- Dostupnosť základnej školy s materskou školou, - Pokojné prostredie pre rodinné bývanie, - Významné kultúrno-historické pamiatky, - Absencia znečisťujúcich prevádzok na území obce, - Rekonštruovaný Dom kultúrny a služieb v obci, - Revitalizované centrum obce s obecným parkom, - Ambulancia praktickej lekárky pre dospelých, - Výdatné zdroje pitnej vody pre obecný vodovod.	- Chýbajúci verejný vodovod, kanalizácia a ČOV, - Nedostatočne využitý Dom služieb a kultúry. - Pokles záujmu občanov o veci verejné a život v obci, - Obec má okrem podielových a miestnych daní minimálne iné príjmy, - Slabá informovanosť a propagácia obce v CR, - Nedostatok pracovných príležitostí, - Slabo finančne ohodnotenú pracovnú miesta, - Slabé uplatnenie sa a realizácia po skončení štúdia, - Narastajúci počet príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít v obci, - Vysoké percento rómskych detí na základnej škole, - Slabé kultúrne a spoločenské vyžitie, málo príležitostí na trávenie voľného času, - Nízky počet a kvalita poskytovaných

	služieb, - Chýbajúce nájomné byty, - Zlý stav viacerých miestnych komunikácií, - Nedostatočná realizácia protipovodňových opatrení v obci, - Neregulované miestne vodné toky.
Príležitosti	Ohrozenia
- Výstavba verejného vodovodu, kanalizácie a ČOV, - Výstavba nájomných bytov pre mladé rodiny, - Vytvorenie Denného stacionára pre dôchodcov a chorých občanov, ktorí potrebujú trvalú opatrovateľskú službu, - Vybudovanie a sprevádzkovanie komunitného centra, - Vytvorenie obecného podniku s možnosťou zamestnávania nízkokvalifikovaných i neprispôsobivých občanov, - Využitie bývalých banských štôlní ako atrakcie pre turistických návštevníkov, - Rozšírenie možností využitia voľného času pre deti, viac podujatí zameraných na šport/kultúru.	- Odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia alebo do väčších miest v rámci Slovenskej republiky, - Nepriaznivý demografický vývoj v obci – starnutie obyvateľstva, - Zvyšujúci sa podiel neprispôsobivých občanov na celkovej populácii, - Nízka príjmová úroveň obyvateľov, a s tým súvisiaca znížená kúpyschopnosť obyvateľstva, - Nedostatok financií pre rozvojové aktivity, - Nevyužitie zdroje EÚ v programovacom období 2014 – 2020, - Zvyšujúci sa problém s dostupnosťou zdravotnej starostlivosti, - Čierne skládky odpadov, - Nízky záujem investorov o región, - Nárast produkcie komunálneho odpadu, - Nedostatočný rozvoj podnikateľskej infraštruktúry,

Zdroj: vlastné spracovanie

1.3.2 Analýza problémov, možných rizík, výziev

Analýza problémov pomenúva hlavné nedostatky (disparity), na riešenie ktorých sa treba zamerať. Vychádza zo SWOT analýzy a dopĺňa ju o ďalšie faktory, ktoré neboli zaradené medzi slabé stránky a hrozby.

Okrem primárneho problému sú predmetom analýzy aj ich následky (súčasný, resp. potenciálny). Výsledky tejto analýzy sú dôležité pre stanovenie prioritných oblastí, ktoré vyžadujú prioritné riešenie a výber vhodných projektov, aktivít a opatrení, ktoré by tieto problémy pomohli eliminovať. Riziká ďalšieho vývoja, s uvedením zdrojov rizík, dôsledkov a odhadu pravdepodobnosti výskytu, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík				
Druh rizika	Zdroj rizika	Objekt rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne	Nezáujem partnerov (podnikateľov) o spoluprácu s Obcou pri realizácii PHRSR Nedôkladný prístup Obce k získavaniu vonkajších zdrojov a k celkovej realizácii PHRSR	Realizácia PHRSR	Stagnácia obce	10%
Technické	Neúspešnosť v získaní finančných zdrojov na rozvoj technickej a dopravnej infraštruktúry	Realizácia opatrení	Stagnácia obce	30%
Ekologické	Nečakané klimatické zmeny	Opatrenia na adaptáciu klimatických zmien realizované v nedostatočnej miere	Nepriaznivé životné podmienky	10%
Sociálne	Migrácia produktívnych obyvateľov za prácou do zahraničia a iných regiónov a miest v dôsledku nedostatku pracovných príležitostí, nárast chudoby	Opatrenia v sociálnej oblasti s nedostatočným vplyvom	Nárast sociálno-patologických javov	30%
Ekonomické	Vplyv štátu na ekonomiku	Realizácia rozvojových projektov	Stagnácia obce	40%

Zdroj: vlastné spracovanie

Z analýzy problémov vyplýva, že väčšinou nejde o izolované problémy, ale navzájom medzi sebou súvisia, pričom je medzi nimi možné sledovať kauzálne vzťahy, t.j. príčina – dôsledok. Okrem primárneho problému sú teda predmetom analýzy aj ich následky (súčasný, resp. potenciálny).

V prípade daného územia sa objavujú tieto hlavné problémy a ich následky:

- chýbajúca kanalizácia → následok: nižší komfort bývania a riziko znečistenia podzemných vôd a pôdy (pri nelegálnom vypúšťaní a priesakoch žump),
- chýbajúci verejný vodovod → následok: nižší komfort bývania, nižšia atraktivita obce pre prisťahovanie obyvateľov,
- zlý stav miestnych komunikácií → následok: problém dostupnosti objektov, nižšia atraktivita obce pre prisťahovanie obyvateľov,
- zlý stav (absencia) chodníkov → následok: riziko dopravných kolízií, nízka estetická úroveň verejných priestorov,
- nízka ekologická stabilita územia → následok: ekologické problémy a vyčerpanie ekologických potenciálov krajiny, nízka atraktivita krajiny a obmedzené možnosti pre rekreáciu v krajine,
- málo pracovných príležitostí v obci → následok: nutnosť dochádzania za prácou, uvoľňovanie sociálnych väzieb obyvateľov na obec a znižovanie súdržnosti miestnej komunity,
- problém nových obyvateľov neprihlásených na trvalý pobyt v obci → následok: deficit príjmov obecného rozpočtu (potrebných na zabezpečovanie základných služieb – údržbu komunikácií, odvoz odpadu, verejné osvetlenie a pod.),
- málo autobusových spojov → následok: preferencia individuálnej automobilovej dopravy,
- absencia cyklistických ciest medzi okolitými obcami → následok: preferencia individuálnej automobilovej dopravy, obmedzené možnosti rozvoja cestovného ruchu.

1.3.3 Prognóza budúceho vývoja a identifikácia východísk

Prognóza budúceho vývoja je v neustále sa meniacich podmienkach značne zložitá a v podstate nemožná. Navrhnutá stratégia rozvoja je v zásade postavená na optimistickom scenári rozvoja. Identifikované hlavné faktory rozvoja obce a kľúčové disparity predstavujú hlavné východiská pre stanovenie stratégie rozvoja obce. Ťažisko stratégie by mala byť orientovaná na využitie výhod vyplývajúcich zo silných stránok obce a súčasne na elimináciu problémov a nedostatkov

V obci existuje turistická infraštruktúra (náučné chodníky), ktorá vytvára základ pre rozvoj vyššie uvedených kategórií cestovného ruchu. Zo strany obce je potrebné zabezpečiť marketing územia a v rámci neho lepšiu propagáciu kultúrneho, prírodného a geologického potenciálu.

2 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť PHRSR obsahuje stratégiu rozvoja obce Helcmanovce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik i vonkajších vplyvov. Definuje hlavné ciele, priority rozvoja obce a rešpektuje princípy regionálnej politiky v záujme dosiahnuť rozvoj územia. Kooperovane s miestnymi obyvateľmi boli identifikované silné a slabé stránky dotknutého územia. Zároveň boli stanovené aktuálne príležitosti, ktoré môžu vplývať ako hybná sila na rozvoj a tiež riziká alebo ohrozenia, ktoré by rozvoj spomaľovať alebo v určitých kritických situáciách značne obmedziť. Stanovili sme základné problémové oblasti, ktoré boli premietnuté do identifikácie základných potrieb územia. Pri zohľadnení týchto skutočností bola následne navrhnutá strategická vízia územia, ktorá definuje predstavu občanov obce Helcmanovce o budúcom želanom stave svojho územia.

2.1 Strategická vízia územia

Obec Helcmanovce definuje víziu svojho územia:

„Obec Helcmanovce je rozvíjajúcou obcou odolnou voči globálnym ekonomickým výkyvom, poskytujúcich kvalitné a bezpečné prostredie pre zdravý a plnohodnotný život obyvateľov, pre rozvoj podnikateľských aktivít, a atraktívna pre návštevníkov.“

Na základe definovanej vízie územia si obec do roku 2028 stanovila:

- Prioritná oblasť A – Efektívne investície do základnej infraštruktúry
→ zlepšiť vybavenosť a atraktivitu obce, a tým zabezpečiť vhodné podmienky na život pre miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu.
- Prioritná oblasť B – Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb
→ podporovať rozvoj komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a kultúrno – spoločenské podujatia,
- Prioritná oblasť C – Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry
→ realizovať aktivity prospeievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu životného prostredia, využívaniu obnoviteľných zdrojov energie a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.

2.2 Štruktúra priorít a opis stratégie

Obce Helcmanovce sa v stratégii zameriava na elimináciu problémov a nedostatkov, ktoré bránia plnému využitiu príležitostí vyplývajúcich z výhodnej polohy a vo vzťahu k baníckym aktivitám regiónu. Aby obec túto rozvojovú šancu čo najlepšie využila a pritom nestratila svoj vidiecky charakter a identitu, je potrebné presadzovať komplexnú a vyváženú stratégiu rozvoja, ktorá bude sledovať prioritné ciele nasledujúcich prioritných oblastí (Tab. 22: Ciele a priority pre jednotlivé rozvojové oblasti PHRSR):

- ✓ Prioritná oblasť A – Efektívne investície do základnej infraštruktúry
- ✓ Prioritná oblasť B – Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb
- ✓ Prioritná oblasť C – Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry

Pre každú z týchto prioritných oblastí bol navrhnutý globálny cieľ, ktorého plnením sa bude priamym spôsobom prispievať k naplneniu dlhodobého strategického cieľa rozvojovej stratégie územia obce.

Tab. 22: Ciele a priority pre jednotlivé rozvojové oblasti PHRSR

Prioritná oblasť A – Efektívne investície do základnej infraštruktúry	
Globálny cieľ	Zlepšiť vybavenosť a atraktivitu obce, a tým zabezpečiť vhodné podmienky na život pre miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu.
Priority	1. Podpora tradičných odvetví priemyslu, lesného hospodárstva poľnohospodárstva.
	2. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe
	3. Komunikácie
	4. Doprava
	5. Technická infraštruktúra
	6. Propagácia obce
	7. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.
	8. Cestovný ruch.
	9. Administratíva
	10. Bezpečnosť
	11. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.
	12. Počítačová gramotnosť
Prioritná oblasť B – Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb	
Globálny cieľ	Podporovať rozvoj komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie a kultúrno – spoločenské podujatia
Priority	13. Sociálne služby
	14. Zdravotnícke služby
	15. Vzdelávanie
	16. Šport
	17. Kultúrna infraštruktúra
	18. Propagácia v oblasti kultúry
Prioritná oblasť C – Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry	

Globálny cieľ	Realizovať aktivity prosievajúce k ochrane a zlepšovaniu stavu životného prostredia, využívaniu obnoviteľných zdrojov energie a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.
Priority	19. Odpadové hospodárstvo
	20. Informovanosť a poradenstvo
	21. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami
	22. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Zdroj: vlastné spracovanie

Každý globálny cieľ vymedzujú jednotlivé priority, ktoré naplňajú rozvojovú stratégiu. Navrhovaná rozvojová stratégia zohľadňuje riešenie najdôležitejších problémov územia, ktoré spomaľujú všestranný rozvoj obce, znižujú jej konkurencieschopnosť a zároveň sú dôvodom nízkej kvality života miestnych obyvateľov.

Pri definovaní rozvojovej stratégie sa prihliadalo na názory všetkých cieľových skupín obyvateľstva, miestnych podnikateľov, predstaviteľov samosprávy, a tiež miestnych záujmových združení a organizácií. Pracovná skupina pre prípravu PHRSR obce Helcmanovce bola starostlivo vybratá z aktívnych obyvateľov obce s pomerným zastúpením podľa veku, pohlavia, ekonomickej aktivity a hlavne záujmu prispieť vlastnou aktivitou a časom k vytvoreniu budúcej rozvojovej stratégie.

Pre každú oblasť (Tab. 23: Tabuľka strategických cieľov a opatrení) je stanovený globálny cieľ, ktorý sa bude dosahovať prostredníctvom priorít, ktorým prináleží cieľ.

Tab. 23: Tabuľka strategických cieľov a opatrení

Vízia: „Obec Helcmanovce je rozvíjajúcou obcou odolnou voči globálnym ekonomickým výkyvom, poskytujúcich kvalitné a bezpečné prostredie pre zdravý a plnohodnotný život obyvateľov, pre rozvoj podnikateľských aktivít, a atraktívna pre návštevníkov.“			
Prioritná oblasť A – Efektívne investície do základnej infraštruktúry		Prioritná oblasť B – Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb	Prioritná oblasť C – Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry
Priorita	1. Podpora tradičných odvetví priemyslu, lesného hospodárstva poľnohospodárstva.	13. Sociálne služby	19. Odpadové hospodárstvo
Cieľ	1. Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.	13. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.	19. Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenie	1.1. Rekonštrukcia objektov, budov po banskej činnosti	13.1 Aktívne začlenenie a dostupné služby	19.1 V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
			19.2 Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci
			19.3 Rekultivácia čiernych skládok.
			19.4 Výstavba obecného kompostoviska
			19.5 Výstavba splaškovej kanalizačnej siete a ČOV
			19.6 Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.
Priorita	2. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe	14. Zdravotnícke služby	20. Informovanosť a poradenstvo
Cieľ	2. Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.	14. Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.	20. Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
Opatrenia	2.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie	14.1 Podpora poradenskej činnosti	20.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou
Priorita	3. Komunikácie	15. Vzdelávanie	21. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami
Cieľ	3. Zabezpečiť dobudovanie základnej infraštruktúry	15. Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.	21. Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami
Opatrenia	3.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci	15.1 Modernizácia zariadení predškolskej a školskej výchovy	21.1 Revitalizácia protizápalových opatrení
	3.2 Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.		
	3.3 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.		21.2 Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov
	3.4 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.		
	3.5 Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych		

	komunikáciách.		
	3.6 Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.		
Priorita	4. Doprava	16. Šport	22. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia
Cieľ	4. Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou a železničnou dopravou	16. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu	22. Realizácia protieróznych opatrení
Opatrenia	4.1 Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	16.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	22.1 Realizácia protieróznych opatrení
			22.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Priorita	5. Technická infraštruktúra	17. Kultúrna infraštruktúra	
Cieľ	5. Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci	17. Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni..	
Opatrenia	5.1 Rozšírenie verejného osvetlenia	17.1 Revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia	
	5.2 Revitalizácia pietnych miest v obci.	17.2 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.	
	5.3 Zásobovanie pitnou vodou.	17.3 Podpora kultúrnych podujatí v obci	
	5.4 Zníženie energetickej náročnosti budov		
Priorita	6. Propagácia obce	18. Propagácia v oblasti kultúry	
Cieľ	6. Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.	18. Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.	
Opatrenia	6.1 Aktualizácia www stránky obce	18.1 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce	
	6.2 Podpora budovania informačných tabúl v obci	18.2 Zostaviť knihu o obci	
Priorita	7. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.		
Cieľ	7. Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.		
Opatrenia	7.1 Podpora vytvárania nových atraktivít v obce		
Priorita	8. Cestovný ruch.		

Cieľ	8. Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu		
Opatrenia	8.1 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ		
	8.2 Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie		
Priorita	9. Administratíva		
Cieľ	9. Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci		
Opatrenia	9.1 Modernizácia Obecného úradu		
Priorita	10. Bezpečnosť		
Cieľ	10. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.		
Opatrenia	10.1 Znižovanie kriminality v obci		
Priorita	11. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.		
Cieľ	11. Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.		
Opatrenia	11.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy		
Priorita	12. Počítačová gramotnosť		
Cieľ	12. Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy		
Opatrenia	12.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy		
	12.2 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických		

	služieb.		
--	----------	--	--

Zdroj: vlastné spracovanie

Uvedené aktivity a projekty vyžadujú značné investície, z ktorých väčšinu bude možné zrealizovať len pri získaní externých zdrojov zo štátnych dotácií a fondov EÚ.

Väčšie investičné projekty týkajúce sa mikroregiónu, resp. viacerých obcí by sa mali realizovať v rámci koordinovaného postupu viacerých obcí a ich kooperačných štruktúr.

3 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie stratégie na úroveň opatrení a aktivít (Tab. 26: Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblasti) pre každú prioritnú oblasť. Opatrenia a aktivity dodávajú dlhodobejšiu a abstraktnejšiu ponímanej stratégii žiaduci operatívny aspekt tým, že ju transformujú do konkrétnych praktických krokov. Preto sa týkajú kratšieho obdobia, ich plánovací horizont je 3 – 5 rokov. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (v druhom slede), po splnení istých nevyhnutných podmienok.

Programová časť obsahuje prvky rôzneho druhu a hierarchických úrovní:

- ✓ opatrenia – predstavujú špecifické ciele ako vecne príbuzné skupiny aktivít / projektov
- ✓ aktivity – sú neinvestičného charakteru, často s predpokladom permanentného priebehu
- ✓ projekty – predstavujú investičné akcie prípadne aj komplexné časovo ohraničené akcie neinvestičného charakteru; sú rámcovými projektmi, t.j. nie podrobnými realizačnými projektmi

Ku každej aktivite/projektu je pripojená charakteristika (v podobe tabuľkového formulára), ktorá obsahuje nasledujúce položky:

- stručný opis – zahŕňajúci opis stavu pred realizáciou a opis výstupov / výsledkov, t.j. čo sa má projektom dosiahnuť
- určenie zodpovedného subjektu (garanta), prípadne aj kontaktnej osoby a spolupracujúcich subjektov
- obdobie realizácie
- väzba na cieľ – odôvodnenie prínosu pre obec a pre splnenie strategických cieľov
- prehľad užívateľov – cieľových skupín, ktoré budú profitovať z realizácie projektu / aktivity
- merateľné ukazovatele – v podobe merateľných indikátorov úspešnosti – len ak nie je účelné posudzovať splnenie projektu v zmysle jeho popisu v stanovenom čase
- prehľad rizík – možných ohrození realizácie projektu / aktivity
- špecifikáciu potrebných postupových krokov podmienajúcich realizáciu - len v prípade zložitejších projektov / aktivít
- odhad nákladov (nemožno zamieňať s presným rozpočtom)
- určenie spôsobu financovania

- ostatné údaje – napr. zmluvné podmienky, poznámky

Tab. 24: Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblasti

Opatrenia	Projekt/ Aktivita	Prioritná oblasť
1.1 Rekonštrukcia objektov, budov po banskej činnosti	1.1.1 Vypracovanie technickej dokumentácie. 1.1.2 Rekonštrukcia objektov 1.1.3 Oprava lesných ciest 1.1.4 Opravy nespevnených lesných ciest	Prioritná oblasť A: Efektívne investície do základnej infraštruktúry
2.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	2.1.1 Spracovanie technickej dokumentácie. 2.1.2 Osadenie fotovoltaických panelov	
3.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci	3.1.1 Vypracovanie technickej dokumentácie. 3.1.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	
3.2 Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	3.2.1 Rekonštrukcia cesty II/549	
3.3 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu a obnova existujúcich	3.3.1 Vypracovanie technickej dokumentácie. 3.3.2 Výstavba cyklotrás 3.3.3 Obnova existujúcich cyklotrás	
3.4 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry	3.4.1 Vypracovanie technickej dokumentácie. 3.4.2 Výstavba parkovacích miest v obci	
3.5 Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	3.5.1 Vypracovanie technickej dokumentácie. 3.5.2 Rekonštrukcia a dostavba chodníkov 3.5.3 Revitalizácia odtokových kanálov	
3.6 Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	3.6.1 Vypracovanie technickej dokumentácie. 3.6.2 Rekonštrukcia premostenia	
4.1 Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	4.1.1 Vypracovanie technickej dokumentácie. 4.1.2 Rekonštrukcia a dostavba zastávok SAD. 4.1.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok SAD – využívanie smart technológií (príchody a odchody autobusov), elektronické informačné tabule.	
5.1 Rozšírenie verejného osvetlenia	5.1.1 Vypracovanie technickej dokumentácie 5.1.2 Rozšírenie verejného osvetlenia	
5.2 Revitalizácia pietnych miest v obci.	5.2.1 Spracovanie technickej dokumentácie. 5.2.2 Revitalizácia areálu obecného cintorína. 5.2.3 Rekonštrukcia budovy domu smútku.	
5.3 Zásobovanie pitnou vodou	5.3.1 Spracovanie technickej dokumentácie 5.3.2 Výstavba verejného vodovodu	
5.4 Zníženie energetickej náročnosti budov.	5.4.1 Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce	
6.1 Aktualizácia www stránky obce	6.1.1 Finančné zabezpečenie. 6.1.2 Priebežná aktualizácia www stránky	
6.2 Podpora budovania informačných tabúl v obci.	6.2.1 Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách obce. 6.2.2 Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	
7.1 Podpora vytvárania nových atraktivít v obce	7.1.1 Spracovanie technickej dokumentácie. 7.1.2 Realizácia turistických chodníkov	
8.1 Podporovať podnikateľské subjekty,	8.1.1 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové	

neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	
8.2 Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie	8.2.1 Spracovanie technickej dokumentácie. 8.2.2 Zrekonštruovať a sprístupniť objekty banskej činnosti	
9.1 Modernizácia Obecného úradu	9.1.1 Modernizácia vybavenia úradu a rekonštrukcia budovy. 9.1.2 Spracovanie územného plánu obce.	
10.1 Znižovanie kriminality v obci	10.1.1 Doplnenie kamerového systému v obci	
11.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy	11.1.1 Technické zabezpečenie IS. 11.1.2 Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty. 11.1.3 Zvýšenie dostupnosti signálu mobilných operátorov. 11.1.4 Rozšírenie Wi-Fi zón.	
12.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	12.1.1 Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.	
12.2 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	12.2.1 Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	Prioritná oblasť B: Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb
13.1 Aktívne začlenenie a dostupné služby	13.1.1 Zabezpečenie terénnej sociálnej služby. 13.1.2 Zabezpečenie služby donášky obedov na to odkázaným obyvateľom obce 13.1.3 Vypracovanie technickej dokumentácie. 13.1.4 Zriadenie obecného sociálneho podniku - výroba a služby. 13.1.5 Sociálne bývanie nízkeho štandardu.	
14.1 Podpora poradenskej činnosti.	14.1.1 Zabezpečenie personálnych kapacít. 14.1.2 Zabezpečenie priestorov.	
15.1 Modernizácia zariadení predškolskej a školskej výchovy	15.1.1 Rekonštrukcia interiérov ZŠsMŠ 15.1.2 Modernizácia vnútorného vybavenia ZŠsMŠ . 15.1.3 Revitalizácia okolia ZŠsMŠ. 15.1.4 Zníženie energetickej náročnosti ZŠsMŠ - LED technológie.	
16.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry	16.1.1 Spracovanie technickej dokumentácie. 16.1.2 Zriadenie zariadenia pre sánkarov 16.1.3 Workout ihrisko	
17.1 Revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.	17.1.1 Vypracovanie technickej dokumentácie. 17.1.2 Rekonštrukcia a revitalizácia budovy - Dom služieb a kultúry. 17.1.3 Modernizácia vybavenia obecnej knižnice – obnova hardvéru a softvéru, zvýšenie počtu bodov pripojenia na internet pre účely čítárne.	
17.2 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.	17.2.1 Vypracovanie dokumentácie 17.2.2 Rekonštrukcia objektov	

17.3 Podpora kultúrnych podujatí v obci.	17.3.1 Organizovanie kultúrnych podujatí v obci.	
18.1 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce	18.1.1 Finančné zabezpečenie. 18.1.2 Priebežná aktualizácia www stránky	
18.2 Zostaviť knihu o obci	18.2 Zostaviť a editovať knihu o obci	
19.1 V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov	19.1.1 Zvýšiť environmentálneho povedomie ľudí. 19.1.2 Zber nebezpečných odpadov.	Prioritná oblasť C: Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry
19.2 Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	19.2.1 Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu. 19.2.2 Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	
19.3 Rekultivácia čiernych skládok	19.3.1 Revitalizácia a sanácia čiernych skládok	
19.4 Výstavba obecného kompostoviska.	19.4.1 Vypracovanie technickej dokumentácie. 19.4.2 Výstavba komunitnej kompostárne	
19.5 Výstavba splaškovej kanalizačnej siete a ČOV	19.5.1 Zabezpečiť výstavbu splaškovej kanalizácie pokrývajúcej zastavané územie obce vrátane navrhovaných funkčných plôch. 19.5.2 Zrealizovať čistiareň odpadových vôd (ČOV)	
19.6 Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	19.6.1 Vypracovanie technickej dokumentácie. 19.6.2 Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody. 19.6.3 Pozdĺž preložiek ciest II. triedy vybudovať dažďovú kanalizáciu zaústenú do vodných tokov.	
20.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	20.1.1 Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. 20.1.2 Prezentácia a šírenie osvedy v oblasti životného prostredia.	
21.1 Revitalizácia protizápalových opatrení	21.1.1 Spracovanie technickej dokumentácie. 21.1.2 Revitalizácia protizápalových opatrení na miestnych tokoch 21.1.3 Revitalizácia protizápalových opatrení z banských šácht 21.1.4 Výstavba retenčných jazierok na zachytenie privalových vôd v mierne strmých polohách vodných tokov. 21.1.5 Výsadba protierózivnej zelene na zadržanie vody v území a pod..	
21.2 Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	21.2.1 Vypracovanie technickej dokumentácie. 21.2.2 Revitalizácia a vyčistenie koryta Smolníkeho potoka.	
22.1 Realizácia protieróznych opatrení.	22.1.1 Spracovanie technickej dokumentácie. 22.1.2 Na rizikových lokalitách vysadiť pásy protieróznej krovinevej vegetácie	
22.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	22.2.1 Spracovanie technickej dokumentácie. 22.2.2 Vysadiť izolačnú zeleň vzhľadom na zníženie negatívnych účinkov zo živočíšnej výroby na obytné	

	územie 22.2.3 Údržba oddychových zón	
--	---	--

Zdroj: vlastné spracovanie

3.1 Merateľné ukazovatele

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie merateľných ukazovateľov pre hodnotenie programového dokumentu. Merateľné ukazovatele majú charakter kvantitatívnych indikátorov úspešnosti, definujúcich cieľové hodnoty, ktoré sa majú dosiahnuť. Z hľadiska monitorovania plnenia jednotlivých aktivít a projektov je potrebné sledovať merateľné ukazovatele výsledku, prípadne, výstupu a dopadu.

Výstupy predstavujú práce, služby a tovary, ktoré boli financované počas realizácie aktivít vyjadrené z finančného a vecného hľadiska. Výsledok predstavuje okamžitý efekt realizácie aktivít, ktorý je k dispozícii pre cieľovú skupinu alebo predstavuje služby poskytnuté cieľovej skupine. Dopad predstavujú vyjadruje dlhodobý efekt intervencie na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu, ktorý je mimo priamej a výlučnej kontroly subjektu zodpovedajúceho za realizáciu aktivít.

Tab. 25: Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov

Typ ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Definícia	Informačný zdroj	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota / Rok
					2022	2028
Prioritná oblasť A – Efektívne investície do základnej infraštruktúry						
1.1 Rekonštrukcia objektov, budov po banskej činnosti						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Plocha zrekonštruovaných verejných priestranstiev	Ukazovateľ	Obec	m²	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Štatistický úrad SR	Počet	0	1
2.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Objem vyprodukovanej elektrickej energie	Ukazovateľ	Obec	kWp	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Štatistický úrad SR	Počet	0	1
3.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Dĺžka vybudovaných/zrekonštruovaných ciest/ mostov	Ukazovateľ	Obec	m	0	Nárast

Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Štatistický úrad SR	Počet	0	Nárast
3.2 Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Dĺžka vybudovaných/zrekonštruovaných ciest/ mostov	Ukazovateľ	Obec	m	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Štatistický úrad SR	Počet	0	Nárast
3.3 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu a obnova existujúcich						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Dĺžka nových/zrekonštruovaných úsekov cyklistických komunikácií	Ukazovateľ	Obec	m	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	Nárast
3.4 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
3.5 Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Dĺžka nových/zrekonštruovaných chodníkov	Ukazovateľ	Obec	m	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
3.6 Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Dĺžka vybudovaných/zrekonštruovaných ciest/ mostov	Ukazovateľ	Obec	m	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
4.1 Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	3
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
5.1 Rozšírenie verejného osvetlenia						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet inštalovaných svetidiel	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	Ukazovateľ	Obec	%	Stav k roku 2022	Nárast
5.2 Revitalizácia pietnych miest v obci.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Plocha zrekonštruovaného cintorína	Ukazovateľ	Obec	m ²	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
5.3 Zásobovanie pitnou vodou						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Dĺžka vybudovanej/zrekonštruovanej vodovodnej siete	Ukazovateľ	Obec	m	0	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
5.4 Zníženie energetickej náročnosti budov.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Zníženie energetickej náročnosti v %	Ukazovateľ	Obec	%	Stav k roku 2022	Pokles
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
6.1 Aktualizácia www stránky obce						

Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet nových prístupov na www stránku	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	1500
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
6.2 Podpora budovania informačných tabúl v obci.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet nových inštalovaných tabúl	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
7.1 Podpora vytvárania nových atrakcií v obce						
Výsledku	Kapacita podporenej infraštruktúry CIZS	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Výstup	Počet nových návštevníkov obce	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
8.1 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Objem získaných prostriedkov	Ukazovateľ	Obec	mil. €	0	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
8.2 Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet nových návštevníkov obce	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
9.1 Modernizácia Obecného úradu						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných objektov	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	1
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
10.1 Znižovanie kriminality v obci						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Zníženie kriminality	Ukazovateľ	Obec	%	Stav k roku 2022	Pokles
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
11.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	Ukazovateľ	Obec	%	10	20
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
12.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet užívateľov podporených Projektov	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	2
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
12.2 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet užívateľov podporených Projektov	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Prioritná oblasť B – Podpora kultúro – spoločenského života a sociálnych služieb						
13.1 Aktívne začlenenie a dostupné služby						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Nárast kapacity rozšírenej infraštruktúry poskytovateľov sociálnych služieb	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast

Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
14.1 Podpora poradenskej činnosti.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet podporených projektov	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	Nárast
15.1 Modernizácia zariadení predškolskej a školskej výchovy						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Podlahová plocha nových/zrekonštruovaných verejných budov	Ukazovateľ	Obec	m ²	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	Nárast
16.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných ihrísk	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	Nárast
17.1 Revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Plocha zrekonštruovaných verejných priestranstiev	Ukazovateľ	Obec	m ²	0	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	Nárast
17.2 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Počet užívateľov	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
17.3 Podpora kultúrnych podujatí v obci.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet organizovaných podujatí	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
18.1 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet nových prístupov na www stránku	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
18.2 Zostaviť knihu o obci						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet diel	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Prioritná oblasť C – Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry						
19.1 V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Miera recyklácie komunálneho odpadu	Ukazovateľ	Obec	%	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
19.2 Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Miera recyklácie komunálneho odpadu	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
19.3 Rekultivácia čiernych skládok						

Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Likvidácia čiernych skládok v obci	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Pokles
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
19.4 Výstavba obecného kompostoviska						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Zvýšenie kapacity zariadení na triedenie odpadov	Ukazovateľ	Obec	t	Stav k roku 2022	Nárast
Výsledok	Objem uskladneného odpadu	Ukazovateľ	Obec	t	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
19.5 Výstavba splaškovej kanalizačnej siete a ČOV						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Dĺžka vybudovanej/zrekonštruovanej kanalizačnej siete	Ukazovateľ	Obec	m	0	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
19.6 Výstavba dažďovej kanalizačnej siete						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Dĺžka vybudovanej/zrekonštruovanej dažďovej kanalizačnej siete	Ukazovateľ	Obec	m	0	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
20.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Počet vypracovaných koncepcií	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	1
Výsledok	Počet užívateľov podporených projektov	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
21.1 Revitalizácia protizápalových opatrení						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Realizácia protipovodňových opatrení (regulačné, vodozádržné) - rozloha územia, pre ktoré sa zabezpečí prevencia realizáciou príslušných opatrení	Ukazovateľ	Obec	ha	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
21.2 Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Dĺžka regulovaného toku	Ukazovateľ	Obce	m	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast
22.1 Realizácia protierózných opatrení.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Celková plocha s realizovanými opatreniami	Ukazovateľ	Obec	ha	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	0	Nárast
22.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.						
Výstup	Výška investície	Ukazovateľ	Obec	Eur	0	Nárast
Výsledok	Tvorba zelenej infraštruktúry	Ukazovateľ	Obec	%	Stav k roku 2022	Nárast
Dopad	Zrealizované projekty	Ukazovateľ	Obec	Počet	Stav k roku 2022	Nárast

Zdroj: vlastné spracovanie

3.2 Opatrenia a aktivity

Formuláre pre prípravu projektov a aktivít pre jednotlivé prioritné oblasti:

- ✓ Prioritná oblasť A – Efektívne investície do základnej infraštruktúry
- ✓ Prioritná oblasť B – Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb
- ✓ Prioritná oblasť C – Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry

Názov A 1.1 Rekonštrukcia objektov, budov po banskej činnosti	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu 2022 - 2028	
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Plocha zrekonštruovaných verejných priestranstiev
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 2.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu 2022 - 2028	
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 3.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 3.2 Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 3.3 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu a obnova existujúcich	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	

Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 3.4 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 3.5 Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 3.6 Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	
--	--

Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A. 4.1 Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 5.1 Rozšírenie verejného osvetlenia	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	

Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 5.2 Revitalizácia pietnych miest v obci.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 5.3 Zásobovanie pitnou vodou	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 5.4 Zníženie energetickej náročnosti budov.	
---	--

Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 6.1 Aktualizácia www stránky obce	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	
Odhad nákladov	
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	
Poznámky	-

Názov A 6.2 Podpora budovania informačných tabúlí v obci.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–

Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 7.1 Podpora vytvárania nových atraktivít v obce	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 8.1 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 8.2 Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie	
Súčasný stav	

Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 9.1 Modernizácia Obecného úradu	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 10.1 Znižovanie kriminality v obci	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber

dodávateľ / 4. realizácia	
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 11.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu 2022 - 2028	
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	-
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľ / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov A 12.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu 2022 - 2028	
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	-
Postup realizácie	
Odhad nákladov	
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	
Poznámky	-

Názov A 12.2 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	

Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Efektívne investície do základnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov B 13.1 Aktívne začlenenie a dostupné služby	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov B 14.1 Podpora poradenskej činnosti.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia

Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov B 15.1 Modernizácia zariadení predškolskej a školskej výchovy	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu 2022 - 2028	
Väzba na cieľ	Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov B 16.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu 2022 - 2028	
Väzba na cieľ	Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov B 17.1 Revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta

Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu 2022 - 2028	
Väzba na cieľ	Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov B 17.2 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu 2022 - 2028	
Väzba na cieľ	Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov B 17.3 Podpora kultúrnych podujatí v obci.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu 2022 - 2028	
Väzba na cieľ	Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)

Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov B 18.1 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	
Odhad nákladov	
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	
Poznámky	-

Názov B 18.2 Zostaviť knihu o obci	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Podpora kultúrno – spoločenského života a sociálnych služieb
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov C 19.1 V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	

Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov C 19.2 Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov C 19.3 Rekultivácia čiernych skládok	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	
Odhad nákladov	
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	

Poznámky	-
----------	---

Názov C 19.4 Výstavba obecného kompostoviska.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	-
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov C 19.5 Výstavba splaškovej kanalizačnej siete a ČOV	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	-
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov C 19.6 Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry

Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov C 20.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov C 21.1 Revitalizácia protizápalových opatrení	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov C 21.2 Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov C 22.1 Realizácia protierózných opatrení.	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	
Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

Názov C 22.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci	
Súčasný stav	
Cieľ projektu	
Garant	obec Helcmanovce
Kontaktná osoba garanta	starosta
Partneri garanta	
Začatie a ukončenie projektu	2022 - 2028
Väzba na cieľ	Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	

Riziká	–
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Odhad nákladov	
Financovanie	obec, externé zdroje (dotácia)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	-

4 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť programu rozvoja nadväzuje na programovú časť a spolu s finančnou časťou predstavujú implementačnú časť programového dokumentu. Obsahuje opis organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie, opis komunikačnej stratégie vo vzťahu k jednotlivým cieľovým skupinám, opis systému monitorovania a hodnotenia plnenia programového dokumentu vo väzbe na merateľné ukazovatele stanovené v programovej časti

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie PHRSR

Organizačné zabezpečenie

Realizácia programu je činnosťou samosprávy a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta). Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky partnerov, úradu, poslancov a verejnosti do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. V pláne komunikácie je táto činnosť naplánovaná do termínu september príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie program za predchádzajúci rok aj jeho prípadná aktualizácia na ďalšie roky.

Obecné zastupiteľstvo

Najvyšším orgánom obce je obecné zastupiteľstvo. Vo vzťahu k realizácii programu zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Zastupiteľstvo taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Zastupiteľstvo v rámci hodnotenia programu schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu. Zastupiteľstvo vo svojich uzneseniach týkajúcich sa hodnotenia programu v prípade nutnosti korekcií rozdeľuje jednotlivé priority programu a akčného plánu medzi existujúce komisie OcZ, ktoré sa zaoberajú monitorovaním a hodnotením ich realizácie.

Starosta

Najvyšším výkonným orgánom obce a jeho predstaviteľom je starosta obce. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené zastupiteľstvu.

Vo vzťahu k realizácii programu starosta riadi proces realizácie, na programovej úrovni podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám.

Inštitucionálne zabezpečenie

Inštitucionálne a administratívne zabezpečuje veci zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom, obecný úrad. Okrem prípadov, kedy budú prijímateľmi projektov iné subjekty v plnom rozsahu zabezpečuje administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia a monitorovania projektov i samotného programu.

4.2 Postup realizácie PHRSR

Realizácia rozvojovej stratégie obce Smolnícka Huta je stanovená počas platnosti PHRSR do roku 2028 a zabezpečovaná v niekoľkých základných oblastiach:

Doplňanie PHRSR (v zmysle platnej metodiky PHRSR a jej aktualizácií) - v zmysle platnej metodiky sú predpísané časti, ktoré má rozvojová stratégia obce povinne obsahovať. Počas spracovania PHRSR neboli k dispozícii všetky metodikou požadované údaje a preto niektoré vybrané časti PHRSR bude potrebné dopĺňať v priebehu realizácie PHRSR priebežne alebo hneď ako budú požadované informácie alebo údaje k dispozícii.

Príprava rozvojových projektov (v zmysle platnej legislatívy a metodiky PHRSR) - je dôležité dôkladne plánovanie a príprava pri realizácii investičných projektov. Treba mať na pamäti výber konkrétnych projektov, ktoré sa budú realizovať, prehodnotenie ich prínosu a dopadu na plnenie cieľov stratégie, ekonomickej efektívnosti a stavu pripravenosti na konkrétnu realizáciu (technická pripravenosť, povolenia, financovanie, partneri a pod.).

Realizácia rozvojových projektov (v súlade so stratégiou a akčnými plánmi) - jedná sa o základnú a nosnú časť plnenia rozvojovej stratégie obce. Predstavuje konkrétnu realizáciu investičných alebo neinvestičných projektov v zmysle akčného plánu a v súlade so stratégiou PHRSR. V prípade viaczdrojového financovania s využitím dotácií je dôležité zabezpečiť plnenie platnej legislatívy, zmluvných podmienok poskytovateľa dotácie, zaznamenania a archivovania priebehu realizácie (foto, video, dokumenty a pod.), propagácie projektu a pod.

Monitorovanie a hodnotenie plnenia PHRSR - postupné plnenie PHRSR bude potrebné priebežne monitorovať a vyhodnocovať. V prípade neplnenia nastavených ukazovateľov, cieľov alebo v prípade výrazných zmien vonkajších alebo vnútorných vplyvov na obec bude potrebné prehodnotiť nové úpravy, zmeny alebo aktualizácie vybraných častí príp. celého PHRSR.

Aktualizácia plánov a stratégie PHRSR - počas jednotlivých rokov realizácie PHRSR bude samospráva každoročne prehodnocovať a aktualizovať vybrané plány – akčný plán, komunikačný plán, plán hodnotenia a monitorovania, finančný plán, zoznam ukazovateľov a pod. Samospráva každoročne do leta spracuje pripomienky úradu, poslancov, verejnosti a partnerov a navrhne aktualizácie akčného a iných plánov pred začiatkom prípravy rozpočtu na nasledujúci rok. Aktualizáciu PHRSR ako celku samospráva uskutoční každé 3 – 4 roky.

4.3 Spolupráca s partnermi

V rámci prípravy PHRSR obce Helcmanovce bolo vynaložené úsilie na vytvorenie spolupráce v záujme efektívnej a plnohodnotnej vzájomnej komunikácie, zberu informácií, potrieb a poznatkov čo najširšieho spektra miestnych aktérov v obci. Spolupráca bola využívaná pri zbere údajov o obci, pri analytickom hodnotení stavu obce, SWOT analýze a problémovej analýze obce, pri stanovení vízie a cieľov rozvojovej stratégie, pri príprave programovej a realizačnej časti PHRSR obce.

Obec plánuje pokračovať v partnerskej spolupráci aj v realizačnej fáze svojho rozvojového programu a to vo všetkých základných oblastiach realizácie PHRSR.

Vzájomná spolupráca bude zameraná na:

- poznatkovú spoluprácu – zber údajov, poznatkov a informácií o problémoch a potrebách partnera, možnostiach spolupráce, čo vie partner ponúknuť pre rozvoj obce, odborná pomoc a poradenstvo pri realizácii PHRSR, inštitucionálne príp. organizačné zabezpečenie plnenia niektorých aktivít realizácie PHRSR, realizácia samostatných aktivít / projektov v rámci akčného plánu PHRSR a pod.;
- finančnú spoluprácu – spolufinancovanie spoločných projektov realizovaných v rámci akčného plánu PHRSR, samostatná realizácia a financovanie rozvojových projektov v súlade s rozvojovou stratégiou obce, sponzorské a dotačné príspevky na realizáciu vybraných aktivít obce a pod.;

- materiálnu a pracovnú spoluprácu – nefinančná pomoc zameraná na materiálne alebo technické zabezpečenie realizácie aktivít / projektov obce, odpracovaný čas a dobrovoľná spolupráca, odborná výpomoc alebo poradenstvo, organizácia vzdelávania, seminárov a iných podujatí v záujme realizácie aktivít PHRSR a pod.;
- mediálnu spoluprácu – spolupráca pri zabezpečovaní komunikačných a informačných aktivít v súlade s komunikačnou stratégiou PHRSR, zabezpečovanie spätnej väzby v súlade s výsledkami a dopadmi realizácie projektov a aktivít PHRSR, propagačné a mediálne aktivity alebo projekty a pod.

4.4 Monitorovania a hodnotenia PHRSR

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) je živý dokument. V záujme efektívneho a koordinovaného postupu by mali byť jednotlivé navrhované projekty z rozvojovej stratégie pravidelne kontrolované a vyhodnocované.

Cieľom monitorovania a hodnotenia napĺňania PHRSR je zabezpečiť plynulé napĺňanie stanovených cieľov v jednotlivých prioritách. Zodpovednosť za monitorovanie hodnôt, vyhodnocovanie indikátorov, míľnikov, ako aj za spracovanie správ o výsledkoch monitoringu nesie obec Helcmanovce, ktorá ich bude spracovávať na základe spolupráce s poverenými zamestnancami Obecného úradu Helcmanovce, volenými predstaviteľmi a v súčinnosti so socio-ekonomickými partnermi, ktorí sú zapojení do procesu implementácie PHRSR. Vstupnými údajmi pre monitorovacie správy budú najmä evidencie vedené Obecným úradom, programový rozpočet a ukazovatele sledované v jednotlivých implementovaných projektoch, pokiaľ si to ich realizácia vyžaduje. Monitorovanie sa bude realizovať raz ročne a bude mať podobu taxatívneho vymedzenia realizovaných aktivít v kombinácii s vyhodnotením stanovených indikátorov a míľnikov. Monitorovacie správy budú predkladané obecnému zastupiteľstvu a komisiám OcZ podľa príslušnosti jednotlivých napĺňaných priorit v rámci PHRSR, ktoré sú kompetentnými orgánmi správy oponovať, hodnotiť a prijímať na základe nich ďalšie rozhodnutia. Prehľad monitorovania prezentuje nasledovná tabuľka:

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2022 – 2028		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2027	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej

		potreby.
Operatívne hodnotenie	Vykonáva sa pravidelnejšie a častejšie, je založené na krátkodobej báze. Dátum (mesiac a rok), kedy sa má vykonať prvý krát, si určí samospráva riešeného územia sama.	Hodnotia sa jednotlivé aspekty PHRSR, najmä realizácia jednotlivých projektov a ich vplyv na samotné riešené územie. Vykonáva sa ideálne viac krát ročne (min. 2-krát)
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2023, 2025, 2027, 2028	Hodnotí sa vybraná časť dokumentu alebo konkrétny projektový zámer, napr. v prípade, keď je považovaný za rizikový, čo vyplýva z predchádzajúcej monitorovacej správy. Periodicitu si určí samospráva riešeného územia sama.
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	Vykonáva sa podľa aktuálnej potreby, ktorá vznikla nečakaným odklonením sa od stanovených cieľov, plánovaných hodnôt alebo pri návrhu zmeny obsahovej štruktúry dokumentu. Nepravidelná periodicitu, podľa potreby
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

4.5 Komunikačný plán

Program rozvoja je dôležitým komunikačným nástrojom i nástrojom marketingovej komunikácie. Obec vhodnou prezentáciou stratégie môže získať väčšiu dôveryhodnosť aj u potenciálnych investorov, ktorí sa pri svojich lokalizačných rozhodnutiach orientujú podľa stability rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch obcí. Ďalšou cieľovou skupinou sú obyvatelia obce. Na túto cieľovú skupinu sa komunikačné aktivity orientovali počas spracovania dokumentu. Komunikácia s verejnosťou by mala pokračovať aj naďalej – jednak priamym zapojením a tiež zverejňovaním každoročných hodnotiacich správ o plnení programu a aktuálnych akčných plánov na najbližšie obdobie. Hlavným komunikačným kanálom je internetová stránka obce (www.helcmanovce.sk). Doplnkovo sa na tento účel využíva aj informačná tabuľa, miestny rozhlas obce. V menších obciach je významná aj úloha

neformálnej komunikácie poslancov miestnej samosprávy a vedenia obce smerom k občanom pri informovaní o aktuálnych otázkach rozvoja obce. Komunikácia so samosprávnym krajom Pre úspešnú realizáciu viacerých navrhnutých projektov je dôležité získanie podpory kompetentných inštitúcií regionálnej úrovne – samosprávneho kraja a/alebo regionálnej rozvojovej agentúry. Vo fáze realizácie a aktualizácie programu rozvoja je žiaduce oboznamovať samosprávny kraj so základnými informáciami o vybraných kľúčových projektoch a aktivitách, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, aby tieto projekty mohli byť zaradené do zásobníka projektov. Obec samosprávny kraj ďalej povinne informuje o plnení PHRSR, ako je uvedené v predchádzajúcej kapitole.

Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR							
P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2023	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2024	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2025	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2026	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2027	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

7.	01/2028	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa
----	---------	-----	--	-------------------------	---	---	--

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

4.6 Akčný plán obce Helcmanovce

Akčný plán obsahuje zoznam projektov/aktivít, ktoré prispievajú k naplneniu cieľov jednotlivých priorít a opatrení na $n + 2$ roky a je potrebné ho každoročne aktualizovať na nasledujúce 3 roky. Aktualizovaný akčný plán PHRSR je potrebné po jeho vyhotovení prerokovať a zobrať na vedomie v OZ.

Akčný plán je podkladom do plánovania rozpočtu obce. Za realizáciu jednotlivých projektov je zodpovedný gestor projektu. V akčnom pláne väčšinou ako gestor (realizátor) vystupuje obec, t.j. priamo zodpovedným je starosta obce. V prípade, že v rámci projektu má obec partnera, je nevyhnutné stanoviť z každej inštitúcie zodpovedné osoby s cieľom zabezpečenia potrebnej komunikácie a zodpovednosti.

Akčný plán obce Helcmanovce 2022 - 2024			
Prioritná oblasť A – Efektívne investície do základnej infraštruktúry			
Opatrenie, aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie €
1.1 Rekonštrukcia objektov, budov po m banskej činnosti.			
1.1.1 Vypracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
1.1.2 Rekonštrukcia objektov	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
1.1.3 Oprava lesných ciest	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
1.1.4 Opravy nespevnených lesných ciest	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
2.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie			
2.1.1 Spracovanie technickej dokumentácie.	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
2.1.2 Osadenie fotovoltaičných panelov	2022 – 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
3.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci			
3.1.1 Vypracovanie technickej dokumentácie	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
3.1.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
3.2 Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.			
3.2.1 Rekonštrukcia cesty II/549	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
3.3 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu a obnova existujúcich			
3.3.1 Vypracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
3.3.2 Výstavba cyklotrás	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
3.3.3 Obnova existujúcich cyklotrás	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
3.4 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry			
3.4.1 Vypracovanie technickej dokumentácie	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
3.4.2 Výstavba parkovacích miest v obci	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte

3.5 Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.			
3.5.1 Vypracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
3.5.2 Rekonštrukcia a dostavba chodníkov	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
3.5.3 Revitalizácia odtokových kanálov	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
3.6 Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok			
3.6.1 Vypracovanie technickej dokumentácie	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
3.6.2 Rekonštrukcia premostenia	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
4.1 Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).			
4.1.1 Vypracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
4.1.2 Rekonštrukcia a dostavba zastávok SAD.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
4.1.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok SAD – využívanie smart technológií (príchody a odchody autobusov), elektronické informačné tabule	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
5.1 Rozšírenie verejného osvetlenia			
5.1.1 Vypracovanie technickej dokumentácie	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
5.1.2 Rozšírenie verejného osvetlenia	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
5.2 Revitalizácia pietnych miest v obci.			
5.2.1 Spracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
5.2.2 Revitalizácia areálu obecného cintorína.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
5.2.3 Rekonštrukcia budovy domu smútku.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
5.3 Zásobovanie pitnou vodou			
5.3.1 Spracovanie technickej dokumentácie	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
5.3.2 Výstavba verejného vodovodu	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
5.4 Zníženie energetickej náročnosti budov			
5.4.1 Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
6.1 Aktualizácia www stránky obce			
6.1.1 Finančné zabezpečenie.	2022 - 2024	Obec	1200
6.1.2 Priebežná aktualizácia www stránky	2022 - 2024	Obec	200
6.2 Podpora budovania informačných tabúl v obci.			
6.2.1 Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách obce	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
6.2.2 Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
7.1 Podpora vytvárania nových atrakcií v obci			
7.1.1 Spracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
7.1.2 Realizácia turistických chodníkov	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
8.1 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.			
8.1.1 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
9.1 Modernizácia Obecného úradu			
9.1.1 Modernizácia vybavenia úradu a rekonštrukcia budovy	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
9.1.2 Spracovanie doplnkov územného plánu obce.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
10.1 Zníženie kriminality v obci			
10.1.1 Doplnenie kamerového systému v obci	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
11.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy			
11.1.1 Technické zabezpečenie IS.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
11.1.2 Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
11.1.3 Zvýšenie dostupnosti signálu mobilných operátorov.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
11.1.4 Rozšírenie Wi-Fi zón (10 prístupových bodov).	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
12.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.			
12.1.1 Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
12.2 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.			
12.2.1. Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
Prioritná oblasť B – Podpora kultúrne – spoločenského života a sociálnych služieb			

13.1 Aktívne začlenenie a dostupné služby			
13.1.1 Zabezpečenie terénnej sociálnej služby.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
13.1.2 Zabezpečenie služby donášky obedov na to odkázaným obyvateľom obce	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
13.1.3 Vypracovanie technickej dokumentácie	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
13.1.4 Zriadenie obecného sociálneho podniku – výroba a služby	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
13.1.5 Sociálne bývanie nízkeho štandardu	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
14.1 Podpora poradenskej činnosti			
14.1.1 Zabezpečenie personálnych kapacít.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
14.1.2 Zabezpečenie priestorov.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
15.1 Modernizácia zariadení predškolskej a školskej výchovy			
15.1.1 Rekonštrukcia interiérov ZšsMš.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
15.1.2 Modernizácia vnútorného vybavenia ZšsMš.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
17.1.3 Revitalizácia okolia ZšsMš.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
17.1.4 Zníženie energetickej náročnosti ZšsMš- LED technológie	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
16.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry			
16.1.1 Spracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
16.1.2 Zriadenie zariadenia pre sánkarov	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
16.1.3 Workout ihrisko	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
17.1 Revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.			
17.1.1 Vypracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
17.1.2 Rekonštrukcia a revitalizácia budovy kultúrneho domu.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
17.1.3 Modernizácia vybavenia obecnej knižnice – obnova hardvéru a softvéru, zvýšenie počtu bodov pripojenia na internet pre účely čítárne.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
17.2 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.			
17.2.1 Vypracovanie dokumentácie	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
17.2.2 Rekonštrukcia objektov	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
17.3 Podpora kultúrnych podujatí v obci.			
17.3.1 Organizovanie kultúrnych podujatí v obci.	2022 - 2024	Obec	10 000
18.1 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce			
18.1.1 Finančné zabezpečenie	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
18.1.2 Priebežná aktualizácia www stránky	2022 - 2024	Obec	100
18.2 Zostaviť knihu o obci			
18.2.1 Zostaviť a editovať knihu o obci	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
Prioritná oblasť C – Udržateľný rozvoj a tvorba zelenej infraštruktúry			
19.1 V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov			
19.1.1 Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
19.1.2 Zber nebezpečných odpadov.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
19.2 Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.			
19.2.1 Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
19.2.2 Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
19.3 Rekultivácia čiernych skládok			
19.3.1 Revitalizácia a sanácia čiernych skládok	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
19.4 Výstavba obecného kompostoviska.			
19.4.1 Vypracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
19.4.2 Výstavba komunitnej kompostárne	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
19.5 Výstavba splaškovej kanalizačnej siete a ČOV			
19.5.1 Zabezpečiť výstavbu splaškovej kanalizácie pokrývajúcej zastavané územie obce vrátane navrhovaných funkčných plôch	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
19.5.2 Zrealizovať čistiareň odpadových vôd (ČOV)	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
19.6 Výstavba dažďovej kanalizačnej siete			
19.6.1 Vypracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte

19.6.2 Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody	2022 - 2024	Obec	
19.6.3 Pozdĺž preložiek ciest II. triedy vybudovať dažďovú kanalizáciu zaústenú do vodných tokov.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
20.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.			
20.1.1 Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
20.1.2 Prezentácia a šírenie osvetly v oblasti životného prostredia	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
21.1 Revitalizácia protizápalových opatrení			
21.1.1 Spracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
21.1.2 Revitalizácia protizápalových opatrení na miestnych tokoch	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
21.1.3 Revitalizácia protizápalových opatrení z banských šácht	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
21.1.4 Výstavba retenčných jazierok na zachytenie prívalových vôd v mierne strmých polohách vodných tokov.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
21.1.5 Výsadba protieróznej zelene na zadržanie vody v území a pod.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
21.2 Revitalizácia a úprava koryt vodných			
21.2.1 Vypracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
21.2.2 Revitalizácia a vyčistenie koryta Smolníckeho potoka.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
22.1 Realizácia protieróznych opatrení			
22.1.1 Spracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
22.1.2 Na rizikových lokalitách vysadiť pásy protieróznej krovínovej vegetácie	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
22.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci			
22.2.1 Spracovanie technickej dokumentácie.	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
22.2.2 Vysadiť izolačnú zeleň vzhľadom na zníženie negatívnych účinkov zo živočíšnej výroby na obytné územie	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte
22.2.3 Údržba oddychových zón - zakúpenie RIDERY – kosačka so sediacou obsluhou	2022 - 2024	Obec	Náklady budú uvedené v projekte

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

5 FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje návrh finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít s preferovaným modelom viaczdrojového financovania, s prepojením na programový rozpočet obce.

Mnohé aktivity a opatrenia predstavujú finančne náročné projekty. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu. Pre jednotlivé aktivity a projekty sú predbežne určené nielen náklady, ale aj zdroje financovania.

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov tak, ako boli definované v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, budú v zásade pochádzať z troch hlavných zdrojov:

- verejné zdroje (rozpočet obce, štátny rozpočet)
- súkromné zdroje
- fondy Európskej únie

Verejné zdroje

Ako ukázala analýza rozpočtovej situácie, zdroje obce aj v prípade optimálneho vývoja umožňujú realizovať len menšie investičné akcie. Pre väčšie projekty bude preto nutné získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ.

Je samozrejme nutné počítať aj s rizikom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti majú obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity.

Z hľadiska investičných projektov obcí prichádzajú do úvahy:

- Štátny fond rozvoja bývania - príspevky na výstavbu nájomných bytových domov podľa stanovených kritérií
- Environmentálny fond – príspevky na projekty v oblasti životného prostredia.

Isté možnosti pre financovanie menších projektov v oblasti kultúry a športu vyplývajú z výziev vypisovaných samosprávnym krajom.

Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť aj na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Pokiaľ ide o projekty a aktivity obsiahnuté v tomto dokumente, časť z nich počítá s príspevkami zo súkromných zdrojov, prípadne sa budú realizovať v spolupráci s verejným sektorom.

Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej Únie sa obciam a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovňovanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity.

Je založená na štyroch štrukturálnych fondoch:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – financuje infraštruktúru, investície do tvorby pracovných príležitostí, miestne rozvojové projekty a pomoc malým firmám
- Európsky sociálny fond (ESF) – podporuje návrat nezamestnaných a znevýhodnených skupín do pracovného života, financovaním odbornej prípravy a systému podpory ich zamestnávania
- Európsky poľnohospodársky a garančný fond (EAGGF) – finančne podporuje rozvoj vidieka a pomoc farmárom najmä v zaostávajúcich regiónoch
- Finančný nástroj na riadenie rybolovu (FIFG) – pre naše územie nie je relevantný

V programovom období 2021 – 2027 bude pomoc z fondov EÚ čerpaná na základe priorít SR pre politiku súdržnosti - v zmysle Partnerskej dohody 2021 - 2027, prostredníctvom operačných programov. Hlavné prvky modernizovanej politiky súdržnosti po roku 2020 majú byť:

- zameranie na kľúčové investičné priority
- politika súdržnosti pre všetky regióny a individuálnejší prístup k regionálnemu rozvoju
- menej početné, jasnejšie a stručnejšie pravidlá

- silnejšie prepojenie s európskym semestrom na zlepšenie investičného prostredia v Európe

Ďalšie prostriedky budú poskytované na základe plánu obnovy Next Generation EU. Na podporu projektov cezhraničnej spolupráce obcí a ďalších subjektov bude možné využiť programy cezhraničnej spolupráce a programy medziregionálnej spolupráce EÚ (najmä Interreg Central Europe). Pri definovaní opatrení, aktivít a projektov v tomto programovom dokumente boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

5.1 Finančný plán

Súčasťou indikatívneho finančného plánu je:

- indikatívny rozpočet na roky 2021 – 2027
- finančný rámec plánovaných projektov a aktivít

Schválený indikatívny rozpočet sa zapracuje do programového rozpočtu obce a ďalších záväzných dokumentov, vrátane akčných plánov.

Indikatívny sumár nákladov na realizáciu plánovaných aktivít, okrem nákladov, ktoré budú vyčíslené v projekte k príslušnej aktivite:

Indikatívny rozpočet PHRSR obce Helcmanovce na roky 2022-2028

Prioritná oblasť	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Rok 2028	Spolu €
A - Efektívne investície do základnej infraštruktúry								
B - Podpora kultúrno-spoločenského života a sociálnych služieb								
C - Vyvážený rozvoj obce s ohľadom na životné prostredie								

Zdroj: vlastné spracovanie

Finančný rámec pre realizáciu PHRSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít (v tis. eur)

Označ. opatr	Označ. projektu, aktivity	Náklady spolu a=b+e+f+g+h	Verejné zdroje celkom b=c+d	Národné zdroje celkom c	Zdroje EÚ celkom d	Súkrom. zdroje e	úver. zdroje f	EIB g	Iné zdroje h
A 1.1	1.1.1								
	1.1.2								
	1.1.3								
	1.1.4								
A 2.1	2.1.1								
	2.1.2								
A 3.1	3.1.1								
	3.1.2								
A 3.2	3.2.1								
A 3.3	3.3.1								
	3.3.2								
	3.3.3								
A 3.4	3.4.1								
	3.4.2								
A 3.5	3.5.1								
	3.5.2								
	3.5.3								
A 3.6	3.6.1								
	3.6.2								
A 4.1	4.1.1								
	4.1.2								
	4.1.3								
A 5.1	5.1.1								
	5.1.2								
A 5.2	5.2.1								
	5.2.2								
	5.2.3								
A 5.3	5.3.1								
	5.3.2								
A 5.4	5.4.1								
A 6.1	6.1.1								
	6.1.2								
A 6.2	6.2.1								
	6.2.2								
A 7.1	7.1.1								
	7.1.2								
A 8.1	8.1.1								
A 8.2	8.2.1								
	8.2.2								
A 9.1	9.1.1								
	9.1.2								
A 10.1	10.1.1								
A 11.1	11.1.1								
	11.1.2								
	11.1.1								
	11.1.4								
A 12.1	12.1.1								
A 12.2	12.2.1								
B 13.1	13.1.1								

	13.1.2
	13.1.3
	13.1.4
	13.1.5
B 14.1	14.1.1
	14.1.2
B 15.1	15.1.1
	15.1.2
	15.1.3
	15.1.4
B 16.1	16.1.1
	16.1.2
	16.1.3
B 17.1	17.1.1
	17.1.2
	17.1.3
B 17.2	17.2.1
	17.2.2
B 17.3	17.3.1
B 18.1	18.1.1
	18.1.2
B 18.2	18.2.1
C 19.1	19.1.1
	19.1.2
C 19.2	19.2.1
	19.2.2
C 19.3	19.3.1
C 19.4	19.4.1
	19.4.2
19.5	19.5.1
	19.5.2
C 19.6	19.6.1
	19.1.2
	19.1.3
C 20.1	20.1.1
	20.1.2
C 21.1	21.1.1
	21.1.2
	21.1.3
	21.1.4
	21.1.5
C 21.2	21.2.1
	21.2.2
C 22.1	22.1.1
	22.1.2
22.2	22.2.1
	22.2.2
	22.2.3

ZÁVER

PHRSR obce Helcmanovce je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Helcmanovce bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... UMZ č.

.....

pečiatka obce

.....

starosta obce

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

A, Knižné zdroje:

1. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
2. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodných věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
3. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Příroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
4. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
5. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, socialných vecí a rodiny 1999 – 2004.
6. Interné materiály obce Smolnícka Huta.
7. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Falt'an, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
8. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
9. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
10. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
11. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Příroda. 1972.
12. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
13. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
14. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
15. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIÉFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
16. Nábelek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
17. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
18. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
19. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
20. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
21. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s.

22. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s.
23. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n . Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6
24. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006- 4
25. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
26. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
27. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
28. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, L., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
29. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
30. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
31. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
32. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
33. Ružičková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
34. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
35. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
36. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
37. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972

B, Elektronické zdroje:

38. Partnerská dohoda 2021 – 2027
39. Zmluva o fungovaní Európskej únie
40. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
41. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
42. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
43. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
44. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
45. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
46. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
47. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
48. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
49. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
50. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
51. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
52. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
53. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
54. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
55. RIÚS KESK 2014-2020
56. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR KESK),
57. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
58. Národný program reforiem, máj 2012,
59. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,

60. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
61. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
62. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
63. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
64. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komún na Slovensku na roky 2009 – 2015
65. Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
66. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
67. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
68. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
69. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
70. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
71. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
72. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
73. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
74. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
75. Pozitívny dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 – 2020
76. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020
77. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
78. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja.
79. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
80. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
81. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
82. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
83. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
84. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
85. Helcmanovce. [online].[cit.2021-03-12]. Dostupné na:

- <https://sk.wikipedia.org/wiki/Helcmanovce>
86. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
87. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
88. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
89. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm>
90. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
91. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
92. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
93. <http://www.minerally.sk/files/hor/spras.htm>
94. www.krasy-slovenska.sk
95. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
96. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
97. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
98. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
99. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
100. <http://www.sopsr.sk/>
101. www.naseobce.sk
102. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na ŽP vrátane zdravia, 2008
103. <http://www.sopsr.sk/natura/>
104. <http://www.sodbtn.sk/>
105. www.agroporadenstvo.sk
106. <https://sk.wikipedia.org/>
107. PHSR Helcmanovce 2015-2020
108. <http://www.minerally.sk/>
109. <http://www.podnemapy.sk>
110. www.helcmanovce.sk
111. <http://www.sopsr.sk/ps.chvu2/files/Volovske-vrchy.pdf>
112. <https://www.keturist.sk>
113. <https://maps.cleerio.sk/smolnicka-huta>
114. Atlas krajiny SR, <https://app.sazp.sk/atlassr/>

115. <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK0221543136>
116. Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, [online].
https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2020/09/Metodika_PHRSR2020.pdf
117. Metodika na vypracovanie programov hospodárskeho a sociálneho rozvoj obce/obcí/VÚC,[online]. <https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/regionalny-rozvoj/aktuality/nova-metodika-vypracovanie-programov-hospodarskeho-socialneho-rozvoja-obce-obci-vuc.html>

Prílohy